

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din (za ino-
zemstvo: 210 din), za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din. Tedenska
izdaja za celo leto 60 din.
Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 23. Tel.
25-52. Uprava: Gregor-
čičeva ul. 27. Tel. 47-61.
Rokopisov ne vračamo! —
Račun pri poštni hranil-
nici v Ljubljani št. 11959.

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, petek 31. januarja 1941

Cena posamezni
številki din 1.50

Priznanje za- sební iniciativi

Redko se zgodi, toda pred krat-
kim se je vendarle zgodilo, da je
visok uradni izrekel priznanje
zasebni iniciativi. Ni se to zgodilo
v Sloveniji, čeprav je tu ravno
zasebna iniciativa silno mnogo
storila za gospodarski in s tem
tudi kulturni ter socialni napre-
dek dežele. Zgodilo se je to v Osi-
jeku na veliki gospodarski konfe-
renci v sejni dvorani Trg. indu-
strijske zbornice. Vse to se je
zgodilo sicer že pred 14 dnevi,
toda zaradi tega niso takrat izre-
čene besede nič zgubile na svoji
veljavnosti. Zlasti še, ker jih je
izrekel mož, ki je po svoji uradni
funkciji legitimiran za takšno pri-
znanje. Bil je to načelnik oddelka
za obrt, industrijo in trgovino
banske uprave v Zagrebu dr. La-
mer, ki natančno pozna pomen
dela gospodarskih stanov in čigar
priznanje ima zato še tem bolj
trdno veljavo. Dejal pa je:

«Ko vse naokoli po svetu besni
katastrofa, ko postaja za gospo-
darsko življenje vsak dan bolj
tvegan, bodočnost pa negotova,
ko nastajajo vedno večje težave
pri nabavi surovin ter vseh dru-
gih gospodarskih potrebščin, po-
trebnih za razvoj naše industrije
in kmetijstva, v takšnih časih je
še zlasti naloga pridobitnikov, da
ne pazijo ne samo mnogo bolj ka-
kor v normalnih časih na lastni
interes, temveč tudi na to, da s
privatno iniciativo sodelujejo, da
bi bila gospodarsko življenje in
nacionalni interes očuvana in da
bi se ravno z zasebno iniciativo
moglo dati našemu gospodarstvu
čim več tega, kar potrebuje.

Vsi mi vemo, da so v teh težkih
dneh težko vedno večje in baš
zato banska oblast cení in smatra
za važno zasebno iniciativo — ker
v takšnih časih birokratski aparat
sam ne more obvladati vseh tež-
ko — kakor pa jih morejo pod-
jetnost, iznajdljivost in sposobnost
zasebne iniciative.»

To so besede, ki so v čast za-
sební iniciativi, a tudi v čast ti-
stemu, ki jih je izrekel, ker ka-
žejo njegovo veliko objektivnost,
uvedenost in tudi pogumno od-
ločnost, da brez ovinka prizna po-
membnost zasebne iniciative, pa
čeprav je sam v drugem taboru.
Toda superiornost zasebne inicia-
tive nad birokratizmom je tako
evidentna, da je res uvideven člo-
vek ne more tajiti, kakor tudi no-
ben objektivni gospodarski človek
ne taji in noče tajiti, da se tudi
v vrstah zasebne iniciative včasih
pokažejo stvari, ki ne morejo ne
le vzdržati kritike, temveč zaslu-
žijo tudi kar javno obsodbo.

S tem pa je tudi že nakazana
pot, ki more privedi do zdravega
kompromisa, da se ustvarjajoče
sile zasebne iniciative zvežejo v
skupnem cilju z oblastmi. Zasebni
iniciativi se mora dati vsa mož-
nost, da uveljavi svojo iniciativnost,
da je motor življenja, naloga ob-
lasti pa naj bo, da ta iniciativnost
ne bo nikdar v škodo celote, tem-
več v njeno službi. Oblast zato za-
sební iniciative ne sme nikdar
ovirati, kadar je ta pozitivna, za-
sební iniciativa pa mora sodelo-
vati pri prizadevanju oblasti, da
se vsako vprašanje reši v čim
večjo korist za celoto. Iz tega pa
sledí, da bi oblast in zasebna ini-
ciativa ne smela biti dva nasprot-
na si tabora, temveč dve dopol-
njujoči se komponenti, ki naj da-
sta za celoto čim boljše in čim

najbolj učinkovito rezultanto. —
Ustvarjajoče sodelovanje obeh je
zanesljiva podlaga za občni na-
predek naroda.

Zal pa se ta resnica v vseh nje-
nih konsekvencah ne izprevidi in
zato še vedno doživljamo pred-
pise, ki so zgrajeni na podstavi,
da se ne sme zasebni iniciativi nič
zaupati in da je treba njej kar
a priori pripisovati samo zle na-
mene. S tem pa se dejansko one-
mogoča vsako pozitivno sodelova-
nje, kar je izkušnja z našimi za-

konskimi predpisi več ko dokazala.
Vsa neprijetna razočaranja bi nam
bila prihranjena, če bi se izdali
vsi ti predpisi v sodelovanju z go-
spodarskimi ljudmi, ker bi v tem
primeru dosegli namen teh pred-
pisov, ne da bi škodovali gospo-
darstvu. To bi vendar moral biti
glavni namen vseh predpisov, da
zagotove celoti to, kar ona neob-
hodno potrebuje, da pa pri tem
čim bolj tudi upoštevajo interese
zasebne iniciative.

Na tej podlagi so gospodarski

stanovi bili vedno pripravljeni k
sodelovanju in če do tega sodelo-
vanja ni prišlo, je krivda le na
onih, ki niso v zadostni meri ce-
nili pomena zasebne iniciative, ki
se niso povzpeli do stališča, ka-
kor ga je priznal načelnik dr. La-
mer. Iznajdljivosti, podjetnosti in
sposobnosti zasebne iniciative bi-
rokratizem nikdar ne more nado-
mestiti, zato je naj tudi ne ovira,
temveč s priznanjem njenih pred-
nosti pridobi za sodelovanje. V tem
je pot k boljši bodočnosti naroda.

Favoriziranje zadrug povzroča nered v aprovizaciji

1. september 1939. mora veljati za vse

Nedvomno je, da so nastale vse
sedanje težave v aprovizaciji za-
radi vojne. Če te ne bi bilo, ne
bi bilo tudi nobenega pomanjkanja
blaga, ker bi bil uvoz še nadalje
mogoč in ker tudi potrošnja doma
ne bi bila niti primeroma tako
velika, kakor je danes. Če ne bi
bilo vojne, tudi ne bi bilo vojne
psihoze, ne bi bilo kupčenja blaga,
ne bi bilo vseh teh neprijet-
nosti, ki so na vse zadnje oblasti
primorale do tega, da izdajo tudi
krušne karte. Z vojno so nastale
izredne razmere in zaradi nje je
zadostna aprovizacija prebivalstva
v nevarnosti.

Ce se hoče zagotoviti zadostna
preskrba prebivalstva z živili in
drugim blagom, potem je pač tre-
ba gledati na to, da se razdele
razpoložljive količine blaga med
prebivalstvo tako, da je zagotov-
ljena preskrba vsega prebivalstva.
Ne gre, da bi se vsakemu prebi-
valcu dala popolnoma enaka ko-
ličina, kajti niso potrebe vseh
enake. Kmetovalec, ki sam pride-
luje žito in ga celo prodaja, pač
ne potrebuje še moke. Ravno tako
bi bilo nepravilno, če bi se da-
jala moka onemu, ki si je naku-
pil deset in več vreč moke,
kajti če bi se dajala moka tem,
ki je dobili manj oni, ki jo nujno
potrebujejo. Zato se mora pravi-
lno ugotoviti, koliko kdo blaga po-
trebuje in zato je zbrala oblast
vse mogoče podatke, da je ugotov-
vila, koliko se je blaga trošilo v
normalnih časih. Na podlagi teh
podatkov pa je razdelila razpolo-
žljive količine blaga tako, da je
oskrba vsega prebivalstva zago-
tovljena do prihodnje zetje.

Jasno je tudi to, da oblast čez
noč ni mogla postaviti tako veli-
kanskega aparata, da bi sama raz-
deljevala blago posameznim lju-
dem, temveč se je morala poslu-
žiti, če je hotela, da začne vsa
aprovizacijska akcija sploh delo-
vati, obstoječih razdeljevalnih apa-
ratov, to je trgovcev, zadrug, kon-
sumov podjetij itd. Pri enem teh
podjetij je dobival vsak prebiva-
lec potrebno blago in zato je vsa
preskrba prebivalstva zagotovlje-
na, če imajo vsa podjetja ono ko-
ličino blaga, ki jo potrebujejo za
svoje odjemalce.

Oblast je zato odredila, da se
razdeli blago med trgovce, zadru-
ge itd. na podlagi njihovih potreb
v normalnih časih, ko se blago še ni
kupičilo. Oblast je v ta namen
morala določiti neki datum, ki ve-
lja za ugotovitev potreb posamez-
nih razdeljevalnih podjetij. Na-
ravno je, da je določila oblast kot
ta dan 1. september 1939., ker ta
dan se je pričela vojna, ta dan je
bilo normalnih časov konec,

Zato je oblast določila, da se
razdeljuje blago med trgovce, za-
druge, konsume, ustanove, pod-
jetja itd. na podlagi količin, ki so
jih ti potrebovali pred 1. septem-
brom 1939 za svoje odjemalce.

Jasno je, da mora sedaj ta da-
tum tudi veljati za vse, ker mora
sicer pasti vsa aprovizacija v ne-
red. Ni mogoče nobeno zadovo-
ljivo razdeljevanje blaga, če bi se
onemu odmerjale razpoložljive
količine z ozirom na to, koliko
tega blaga je potreboval 1. 1939.,
drugemu pa po tem, koliko ga
je potreboval 1. 1940. ali koliko
ga bi mogel potrebovati sedaj.
Kadar blaga primanjkuje, kakor
je to sedaj, takrat bi ga vsak vzel
več, kakor ga je potreboval v
normalnih časih. Če bi se to do-
puščalo, bi nekateri delali masne
kupčije, drugi pa bi bili ob vso
ekstenco. A ne samo to! Celi
sloji prebivalstva bi mogli ostati
tudi brez hrane.

Zato se pravi onemogočati pravi-
lno razdeljevanje blaga, če se
vsi oni, ki razdeljujejo blago, ne
ravna strogo po datumu 1. sep-
tembra 1939.

Iz vseh krajev Slovenije prih-
ajajo poročila, da nekateri občinski
prehranjevalni uradi tako ne de-
lajo in da se za potrošnjo v letu
1939 niti ne menijo. Nekateri mi-
slijo, da je sedaj prišel čas, da se
izigravajo vsi aprovizacijski pred-
pisi in da se morejo sedaj favori-
zirati zadruge na škodo trgovcev.

Tako dodeljujejo trgovcem čisto
neznatne količine blaga, zadrugam
pa, ki jih 1. septembra 1939 še
niti bilo ni, pa po cele vagone
blaga.

Dogodi se celo to, da trgovci, ki
s tovarnimi listi dokažejo, koliko
blaga so prejeli 1. 1939., ne mo-
rejo sedaj dobiti niti polovice te
količine, dočim dobi zadruge, ki
je 1. 1939. sploh bilo ni, mnogo
več ko dotični trgovci.

Tudi razne centrale za razde-
ljevanje blaga v Beogradu greše
proli izdanim predpisom in zato
je bilo tudi proti njih delu vse
polno pritožb.

Vse te pritožbe so zelo upra-
vičene in v interesu oblasti je, da
te pritožbe v polnem obsegu upo-
števajo. Kajti vsa aprovizacijska
akcija oblasti mora pasti v vodo,
če bo smel kak urad po svoje tol-
mačiti ali celo izigravati izdane
predpise. In grdo izigravanje iz-
danih predpisov je, če ne velja 1.
september 1939 za prav vse kot
odločilni datum za dodeljevanje
razpoložljivega blaga.

Zato se mora v interesu pravi-
lne oskrbe prebivalstva z vso ri-
goroznostjo zahtevati, da vsi ob-
činski preskrbovalni uradi brez
izjeme dodeljujejo blago tako, ka-
kor je predpisano in da je v tem
ozirom zanje odločilen edini 1.
september 1939. Ta je uradno kot
tak določen in zato mora veljati
za vse — ali pa se mora začeti
nered v aprovizaciji na vsej črti.

Naša trgovinska bilanca

v 1. 1940. aktivna za 661,7. l. 1939. pa
za 763,8 milijona din

Objavljeni so bili podatki o na-
šem uvozu in izvozu v decembru.

Po teh uradnih podatkih smo
v decembru izvozili 197.349 ton
blaga v vrednosti 611,4 milijona
din. Lani v decembru pa smo iz-
vozili 395.793 ton blaga v vredno-
sti 728,4 milijona din. V primeri
z lanskim decembrom je torej naš
izvoz padel za 198.444 ton ali za
50,14%, po vrednosti pa za 117
milijonov din ali le za 16,06%.
To dokazuje, da so se cene naše-
ga izvoznega blaga v splošnem iz-
boljšale.

Uvozili pa smo v decembru
1940 74.594 ton blaga za 578,7 mi-
lijona din, lani pa 79.384 ton bla-
ga za 400,0 milijona din. Po koli-
čini je padel naš uvoz za 4790
ton ali za 6,13%, po vrednosti pa
se je povečal za 178,7 milijona
din ali za 44,67%, kar dokazuje,
da se je uvozno blago bolj podra-
žilo ko izvozno. Pri tem pa bo

zvišani tečaj marko učinkoval v
polnem obsegu šele letošnje leto.

V vsem letu 1940. smo izvozili
3.254.719 ton blaga v vrednosti
6.680 milijonov din, v l. 1939. pa
3.464.135 ton v vrednosti 5.521,0
milijonov din.

Naš izvoz se je torej lani po ko-
ličini zmanjšal za 209.416 ton ali
za 6,05%, po vrednosti pa se je
zvišal za 1159 milijonov din ali
za 20,99%.

Naš uvoz v l. 1940. je znašal
1.262.877 ton v vrednosti 6.018 mi-
lijona din, l. 1939. pa 1.126.393 ton
v vrednosti 4.757 milijonov din.

Uvoz se je torej po količini po-
večal za 136.484 ton ali za 12,12%,
po vrednosti pa za 1261 milijonov
din ali za 26,51%.

Trgovinski saldo je bil v decem-
bru aktiven za 32,7 milijona din,
v decembru 1939. pa za 328,4 mi-
lijona din.

Redna letna skupščina Združenja trgovcev za sodni okraj Slovenska Bistrica

bo v nedeljo dne 9. februarja ob
2. uri pop. v gostilni Ivana Va-
landa v Slovenski Bistrici.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine in poročilo
predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Proračun za leto 1941.
6. Samostojni predlogi.
7. Uvedba nedeljskega počitka v
trgovskih obratovalnicah.
8. Slučajnosti.

Vse p. n. člane pozivamo, da
se skupščine zanesljivo udeležijo.
Izostanek se mora predhodno o-
pravičiti.

Skupščina je sklepna, če je ob
času sklicanja navzoča najmanj
ena tretjina članov. Ena uro po-
zneje je sklepna ne glede na
število udeležencev.

Samostojni predlogi članov se
morajo prijaviti upravi združenja
najkasneje do 6. februarja t. l.,
ker se sicer v smislu čl. 378 zak.
o obrtih ne bi mogli obravnavati.

Zaključni računi za l. 1940 in
zapisnik zadnje skupščine so v
tajništvu združenja dnevno od 10.
do 12. ure na vpogled.

Združenje trgovcev za sodni okraj
Slovenska Bistrica.

Kae Franjo I. r., Lorber Fr. I. r.,
predsednik. tajnik.

Trgovinski saldo za vse leto
1940. je bil aktiven za 661,7 mili-
jona din, dočim v l. 1939. za 763,8
milijona din.

Po količini je obseg naše zuna-
nje trgovine padel za 73.418 ton
ali za 1,62%, po vrednosti pa se
je povečal za 2.420 milijonov din
ali za 23,5%. Previšek gre torej
izključno v korist podražitve bla-
ga.

Za normalizacijo domačih proizvodov

Predsednik Jugoslovanskega na-
rodnega odbora za normalizacijo
prof. inž. Pavle Vasić je izjavil
dopisniku »Jug. Kurirja«, da se
bodo v najkrajšem času imenovali
strokovne komisije za izdelavo
norm za posamezne predmete in
posamezne skupine predmetov. Te
komisije se že sestavljajo. Člani
teh komisij bodo priznani strokov-
njaki iz drž. uprave ter iz gospo-
darstva. Definitivno pa se bodo te
komisije konstituirale na seji iz-
vršnega odbora, ki bo 3. februarja.
Načrt normalizacije, kakor ga je
sestavil odbor, ima naslednje sku-
pine: zakovice, vijake, terminolo-
gijo, decimalno klasifikacijo, ta-
bele preračunavanja, velikosti, edi-
nice, črteže, kakovost in preizkuš-
njo snovi, kovine, gradbeni ma-
terial, preizkušnjo kotlov in snovi
za kotle, obračunavanje gradbenih
del, cevi in dele litiga železa, že-
lezo in jeklo, normalne prečnike,
normalne številke, zrakoplovstvo,
avtomobilizem, zlitine, medenino,
usnje, varjenje, elektrotehnika, ga-
silski material, kavčuk in kavču-
kasti material, nomenklaturene sim-
bole, metode preizkuševanja v ke-
miji, derivate nafte itd. Za vsako
teh skupin se bo po možnosti
ustanovila posebna komisija.

Čitajte »Trgovski list«!

Trgovci v obrambi svojih pravic

Seja glavnega odbora Zveze trgovskih združenj

V četrtek dopoldne je bila v Ljubljani seja glavnega odbora Zveze trg. združenj. Seja je bila zelo dobro obiskana, kar je tudi naravno, ker je trgovstvo skoraj nenehoma v alarmu zaradi vedno novih predpisov, od katerih mnogi naravnost ogrožajo obstoj trgovcev. Zlasti mnoge težave pa je povzročila prehranjevalna akcija, ker posebno na deželi nekateri lokalni faktorji vseh izdanih predpisov niso prav razumeli, nekateri pa celo mislili, da je prišel sedaj čas, da se more prehranjevalna akcija zlorabiti tudi za nekatere druge namene. Tako so mnogi skušali aprovizacijsko akcijo izkoristiti za čim močnejšo propagando v korist zadrug in na škodo trgovcev. Trgovcem so kratkoma jemali količine blaga, ki bi jih morali dobiti ter jih nakazovali zadrugam, da bi na ta način trgovci ostali brez blaga in na vse zadnje morali še pri zadrugah jemati blago. Jasno je, da je takšno postopanje absolutno nedopustno in da so morali trgovci proti njemu ostro nastopiti.

Pripomniti pa je treba tu, da v večjih krajih takšnih primerov zlorabljanja aprovizacijske akcije ni bilo mnogo in da se je zlasti v Ljubljani izvedla preskrbovalna

akcija v lepem sodelovanju s trgovci in je zato tudi tu potekla in se poteka najbolj gladko, čeprav je tu največja in s tem tudi najtežavnejša.

O vsem tem je seja glavnega odbora razpravljala obširno in temeljito. Podanih je bilo vse polno konkretnih primerov napačnega postopanja nekaterih aprovizacijskih uradov.

Drugo veliko vprašanje, ki ga je obravnavala seja, je bila ustanovitev obrtne zbornice v Ljubljani in sprememba skupne zbornice v ločeno. O tem pa poročamo podrobneje na drugem mestu. Pripomnimo le, da se ni nikjer pokazalo, da bi bila skupna zbornica slovenskemu gospodarstvu v škodo, da pa seveda ne more biti skupna zbornica kriva, če so nastale v obrtnem odseku nezdrave razmere.

Sejo glavnega odbora Zveze trgovskih združenj je otvoril malo po 10. uri predsednik Stane Vidmar, pozdravil vse člane in ugotovil, da je seja sklepna, ker je na seji zastopanih 24 združenj. Združenji v Ljutomeru in Dolnji Lendavi sta se opravičili. Nato je podal svoje predsedniško poročilo:

skih načelstev so bile v odmeri brutozasluzka 100 odstotne, pa tudi do 150 odstotne razlike za isto vrsto blaga.

Zveza se je več mesecev trudila, da je referent za kontrolo cen končno izdal odločbo, s katero se izenačujejo maksimalni kosmati zaslužki v dravski banovini. S to odločbo so vsaj najhujše stvari popravljene — čeprav odobreni kosmat zaslužki v celoti še ne morejo zadovoljevati.

Mnogo opravila so dali Zvezi tudi posamezni predmeti, tako zlasti riž, olje, sol, petrolej, mast in milo, da ne govorim o pšenični in koruzni moki.

Razdeljevanje moke po Prevodu je povzročilo mnogo pritožb, ker so se pri

razdeljevanju favorizirale zadrage.

Slične pritožbe je prejela Zveza zaradi dodeljevanja olja, riža in sladkorja. Zadrage, ki so prej dele v obsegu navadnega detajlnega trgovca, so čez noč postale obrati na debelo, ki so prejemale vagonke količine blaga. Medtem ko je za trgovce veljal kot merilo obseg nakupa pred 1. septembrom 1939, katero predpisuje uredba o ureditvi blagovne prodaje, se pri zadrugah tega merila ni upoštevalo. Zveza je po trgovcih, ki so člani sosveta Preveda, in pismeno opetovano opozarjala na te nepravilnosti ter zahtevala, da se pravično postopa. Prejela je zagotovilo, da se slične stvari ne bodo več dogajale.

Kako neupravičeno je bilo forsiranje zadrug in raznih potrošniških ustanov pri gospodarskih podjetjih z zalaganjem blaga, je pokazal zadnji čas, ko so se prav pri teh ustanovah pripetili prvi večji neredi v aprovizaciji. Članstvo nabavljajnih zadrug predstavlja razmeroma zelo skromen odstotek vseh potrošnikov ter mora čezmerno zalaganje zadrug in njih članstva, na drugi strani pa prikrasavanje trgovin in s tem njihov odjemalcev, roditi težak nered in kaos v aprovizaciji, pa tudi razburjenje in nejevoljo večine potrošnikov.

Zveza je nastopila

proti ustanavljanju potrošniških zajednic

pri gospodarskih podjetjih, ker je za razdelitev blaga na potrošnike že trgovin in zadrug preveč. Navetovale pa je vsem združenjem, da trgovci po vseh svojih močeh sodelujejo pri aprovizaciji prebivalstva, tako pri sreskih prehranjevalnih odborih kot pri občinskih prehranjevalnih uradih.

V zvezi s kontrolo cen, zalog, prehrane in zunanje trgovine je Zveza dala posameznim združenjem in članom številna pojasnila, navodila in nasvete ter izvršila mnogo pismenih in ustnih posredovanj.

Vprašanje minimalnih plač

Omeniti moram nadalje, da je bila 17. oktobra 1940 objavljena banova naredba o minimalnih mezdah za trgovsko in ostale višje pomožne osebe, katera je pri višini minimalne mezde deloma upoštevala predloge, ki jih je navedla Zveza v svoji predstavi v tej stvari.

Na predlog nameščenskih organizacij, da se priznajo zasebnim nameščencem obvezne draginske doklade, so bile sklicane za 11. november, 18. december in 8. januar poravnalne razprave, katerih se je udeležila tudi Zveza. Poravnalne razprave so se končale brezuspešno, ker delodajalske organizacije niso upravičene, da sklepajo za svoje članstvo kolektivne pogodbe.

Zveza je pa ponovno opozorila vsa združenja, naj apelirajo na svoje članstvo, da prizna nameščencem primerne draginske doklade po lestvici naredbe bana banovine Hrvatske.

Osrednji lesni odsek

se je v tem času v sklopu Stalne delegacije boril za pravico svojih članov-izvoznikov lesa. Direkcija za zunanjo trgovino je objavila naredbo, s katero je prišel ves izvoz lesa pod kontrolo. Predvidela je v naredbi, da more tudi sama trgovati. Dalje je pripravila načrt naredbe, po kateri bi se morali izvozniki lesa registrirati. Registrirati bi se smel pa le tisti izvoznik lesa, ki je v enem izmed zadnjih treh let izvozil 2000 m³ lesa in ki bi plačal kavejco 50.000 din. To so bili zlasti za našo skromno, a vendar solidno slovensko lesno trgovino, povsem nemogoči pogoji ter smo proti njim ostro nastopili. Po mnogih sejah v Beogradu je Stalni delegaciji končno uspelo, da se je kontrola izvoza lesa omejila le na nekaj vrst lesa in da se registrira za izvoznika lesa vsak, ki ima obrtno pooblastilo za proizvodnjo ali trgovino lesa, in brez kavejce. Sedaj morda registracije ni ne bo treba.

Osrednji lesni odsek ima s pojasnili raznih predpisov o izvozu lesa mnogo postaj; v zadnjem času je izvoznike lesa oče organiziral in jih — preko 200 — obvešča o vseh važnejših zadevah neposredno z okrožnicami in po Trgovskem listu. Pričakovati je, da bo v kratkem času prišlo do maksimiranja cen nekaterih vrst gradbenega lesa.

Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi

skuša razširiti svojo borbo proti kartelu tudi na območja drugih Zvez trgovskih združenj. Vsem Zvezam in Zbornicam v državi je postal ponatis dr. Pustiškega referata »Tekoča goriva in naša gospodarska osamosvojitev« in je prejel zagotovila teh ustanov, da bodo začele borbe proti kartelu. Osrednji odsek namerava ponatis referata razpečati med vse avtomobiliste v dravski banovini, tako da bodo tudi ti izčrpno poučeni o vprašanju bencinske mešanice in nafte.

Delo drugih sekcij

Sekcija drogistov pri naši zvezi ponovno skuša doseči izdajo pravilnika, katere predmete smejo drogerije prodajati, da ne bodo odvisni od lekarnarjev.

Osrednji odsek veletrgovcev s manufakturo se je ustanovil zaradi skupnega vlaganja prijav za odobritev cen. Na intervencijo Zveze je bil zvišan kosmat zaslužek pri prodaji kontroliranega manufakturnega blaga na debelo.

Dne 16. novembra se je ustanovil Osrednji odsek veletrgovcev z živil. Potrebo za ustanovitev je povzročilo pomanjkanje moke in zaposlavljanje veletrgovine pri dodelitvi blaga, ki ga je začelo primanjkovati. Poleg številnih manjših intervencij, tako na primer zaradi brutozasluzka pri masti, olju, bučnem olju, rižu, zaradi razdelitve sladkorja, je treba zlasti omeniti, da so pokazali naši veletrgovci polno pripravljenost, da prevzamejo dobavo 300 vagonov koruze mesečno za Slovenijo. Dali bi v ta namen svoje nameščence, katere bi poslali v Vojvodino, najeli tam primerne sušilnice itd. Prijavili so takoj dovoljno količino kapitala za ta posel. Žal se je izkazalo, da poziv, ki je bil veletrgovcem dan, ni bil popolnoma resno mišljen. Sedaj je zaradi ukinitve proste prodaje ter nakupa koruze samo po Pri-

zadu prišlo do velikega pomanjkanja koruze v Sloveniji. Na našo brzojavko o tej stvari nam je ministrstvo prehrane brzojavilo, naj se glede nakupa koruze dogovorimo s Prevedom, kar si tolmačimo tako, da bo nakup koruze zopet prost. Podpredsednik tega odseka g. Smrkolj je v tej stvari v stalnem stiku s Prevedom.

Najmlajši je Osrednji odsek trgovcev s surovimi kožami, katerega smo ustanovili v prejšnjem mesecu. Cene surovim kožam so bile z uredbo maksimirane. Ker je bila tržna cena prej mnogo višja in ker pri sedanjem stanju ni mogoče izvajati uspešne kontrole nad prodajnimi cenami surovih kož, je prišlo do tega, da trgovci s surovimi kožami in usnarji ne dobe skoro nobene kože več, pač pa se kože izvažajo v banovino Hrvatsko in se tihotapijo v Italijo. Ker je v dravski banovini 65% usnjarske industrije in obrti vse države in je dravska banovina navezana na uvoz kož, more trajanje današnjega stanja povzročiti pravo katastrofo v preskrbi z usnjenimi izdelki, zlasti z obutvijo. Mnogi usnjarski obrati bi morali skrečiti ali ustaviti obratovanje, trgovci s surovimi kožami pa likvidirati.

Da se to stanje popravi, je Osrednji odsek že v decembru izdelal osnutek odločbe o prometu s surovimi kožami, ki predvideva ukinitve svobodnega prometa s kožami in oddajo kože od proizvajalca na določenega trgovca in od tega zopet na določeno usnjarsko industrijo ali obrt. Osnutek je poslal odsek referatu za kontrolo cen, ki je osnutek v načelu usvojil in ga predložil v rešitev v Beograd. Tu je stvar zastala ter smo v Beogradu osebnostno intervenirali pri vseh pristojnih mestih, toda kljub objubam odločbe še ni, stanje je pa vsak dan hujše. Zaradi tega je odsek sporazumno z Zvezo industrijev sestavil spomenico na bana, ki jo je banu predložila Zveza industrijev, s prošnjo, da zadevo uredi ban sam za dravsko banovino. (Spomenico je »Trgovski list« že objavil v celoti.)

To bi bilo v glavnih obrisih naše delo od zadnje seje.

Omenim naj še, da namerava tajnik g. dr. Pustišek prirediti knjigo, ki bo vsebovala vse uredbe, odločbe, pravilnike, navodila in tolmačenja glede kontrole cen, zalog, prehrane, prometa, izvoza in uveza. Knjigo bo založila Zveza, to pa samo, če bo dovoljno številno prednaročil. Obrazce za prednaročila smo razposlali združenjem 23. decembra.

Predsednik Vidmar je nato poročal

o nabiralni akciji za obmejne šole

Letos se ta akcija ni mogla izvesti v onem obsegu ko lani, ker je bilo trgovstvo zelo angažirano v mnogih krajih pri delu za zimsko pomoč, za katero je darovalo zelo znatne zneske. Mnogi trgovci so darovali tudi za nabiralno akcijo Ciril Metodove družbe. Navzile temu pa je bil uspeh tudi letošnje, le v manjšem obsegu prirejene akcije, zadovoljiv. V denarju se je zbralo nad 53.000 din, z darovi v blagu pa je dala vsa nabiralna akcija 55.000 din našim obmejnimi šolam. Znova je s tem dokazano, kako visoko pojmuje slovenski trgovec svojo narodno dolžnost.

Predsednik Vidmar je nato poročal še

o obrambnem skladu

Njegovo poročilo o zbranih prispevkih ter o uspešnem delu so sprejeli zborovalci z zadoščenjem, hkrati pa stavili tudi več predlogov, kako bi se mogla zbrati še nova sredstva. Na vsak način se je izkazalo, da je bila ustanovitev obrambnega sklada nujno potrebna in samo obžalovati je treba, da ni bil ustanovljen že prej.

Dodatno k predsedniškemu poročilu je na kratko poročal g. Albin Smrkolj o delu zaradi ureditve plač zasebnih nameščencev. V po-

Poročilo predsednika Vidmarja

Zadnja seja glavnega odbora je bila 15. oktobra preteklega leta. Od takrat pa do danes, v tem zelo kratkem razdobju, je bilo objavljenih okrog 50 uredb, odločb, pravilnikov itd., ki se tičejo kontrole cen, kontrole zalog, prometa, ureditve razdeljevanja hrane in kontrole izvoza ter uvoza blaga. Ti predpisi so veljavni za vso državo, izvemši banovino Hrvatsko, katera pa jih je večinoma tudi prevzela. Razen tega je izdal še ban dravske banovine v tem razdobju nad 10 odločb, ki se nanašajo na vprašanje prehrane in kontrole cen. Če upoštevamo, da so bile izdane še številne uredbe o spremembah davčnih zakonov in uredb, s katerimi je tudi trgovina prizadeta — pomislimo samo na zvišanje trošarine, splošnega davka na poslovni promet in luk-suznega davka — potem upravičeno trdimo, da je gospodarstvo, zlasti še trgovina, v tej povodnji predpisov v neverjetno težkem položaju.

Preobilica predpisov

Ko se trgovec bori s pomanjkanjem blaga ter s pomanjkanjem kapitala za nabavo vedno dražjega blaga, mora pri vsem tem še paziti na množico formalnih predpisov, če noče biti kaznovan, čeprav je nemogoče, da bi vse te predpise poznal. Mnogi novi predpisi mu pa ne povzročajo samo formalnih težkoč, marveč mu že resno ogrožajo tudi njegov obstoj, to so zlasti predpisi o maksimalnih brutozasluzkih in o maksimalnih cenah. Znani so primeri, ko so trgovci kupili moko od občinskih prehranjevalnih uradov po din 9-20, a bi jo po zakonitem predpisu morali pod kaznijo prodajati po din 9.—. Najmanjši brutorežijski stroški trgovine na drobno znašajo vsaj 15% vsega prometa. Na ugovor trgovca, da pri 15% režijskih stroškov ne more iziti z 10% odobrenim brutozasluzkom, ga potolažijo, da bo pa drugod več dobil, čeprav je vsakomur znano, da tvorijo moka, sladkor, mast, sol in slično blago, za katero je odrejen le do 10% kosmat zaslužek, večji del prometa.

Ker se zaradi zvišanja davčnih in socialnih dajatev, zaradi dražjega blaga in zaradi pomanjkanja

blaga režijski stroški večajo, na drugi strani pa bruto-zasluzek manjša, je jasno, da

naša trgovina izgublja na kapitalu,

kar more povzročiti še težke posledice za preskrbo prebivalstva. Zelo nevaren razvoj naše male, kapitalno šibke trgovine je tudi način ustanavljanja zajednic izvoznikov in uvoznikov po Direkciji za zunanjo trgovino. Iz finančnih razlogov predpisuje Direkcija za vsakega registriranega izvoznika ali uvoznika visoke kavejce, ki jih naši trgovci večinoma ne zmorejo; še bolj nevarno je to, da nekatere teh uredb dopuščajo za izvoznike ali uvoznike samo podjetja, ki so prejšnja leta uvozila ali izvozila določeno, za naše razmere precej visoko količino blaga. Ti predpisi podpirajo velekapital in tlačijo našo narodno trgovino, ki je šele v razvoju.

Ti pojavi so povzročili, da so se trgovci tesneje oklenili svojih organizacij ter da pri njih iščejo zaščite in pomoči.

Uspešno delo Zveze

Naša Zveza skuša storiti vse, kar more, da zaščiti svoje članstvo, da pomore trgovini v dravski banovini. Posli Zveze so tako narasli, da jih more uradništvo Zveze izvrševati le še s skrajno marljivostjo in poštrevnostjo. Samo v času od zadnje seje glavnega odbora so se pri Zvezi ustanovili trije novi osrednji odseki, in sicer: Osrednji odsek veletrgovcev z manufakturo, Osrednji odsek veletrgovcev z živil in Osrednji odsek trgovcev s surovimi kožami. Zveza ima sedaj že vsega sedem osrednjih odsekov. Ko začuti kaka stroka, da ji preti nevarnost, se želi močnejše in tesneje organizirati, da se laglje postavi v bran.

Zveza sama si je v tem času najbolj prizadevala doseči zadosten brutozasluzek za prodajo blaga na drobno. Po prvotnem navodilu Urada za kontrolo cen v Beogradu so brutozasluzek v trgovini na drobno določala posamezna sreska načelstva. Zaradi nepoznanja predmeta ter pod vplivom članov-potrošnikov je bil v nekaterih srezih določen popolnoma nemogoč brutozasluzek. Med odločbami sre-

počili se to delo omenja le na kratko, bilo pa je zelo težko in tudi odgovorno. Položaj delodajalcev je bil zelo težaven in zasluga

dr. Plessa je, da so se morali argumenti delodajalcev upoštevati. Bodi zato izročena dr. Plessu naša zahvala. (Odobranje.)

Debata o aprovizacijski akciji

Zelo stvarna in temeljita debata se je razvila zaradi aprovizacijske akcije. Konstatirale so se razne nekorektnosti, zlasti pa se je obsojalo popolnoma neupravičeno favoriziranje nekaterih zadrug.

Tako se je dogodilo v laškem okraju, da se je v zvezi z aprovizacijsko akcijo naravnost hujšalo proti trgovcem in agitiralo pri kmetih prebivalstvu, da vse kupuje v nabavljajni zadrugi, pri kateri da dobi vse ceneje in bolje.

Zadugam, tudi takšnim, ki jih 1. septembra 1939. niti še bilo ni, so se dobavljale večje količine ko trgovcem.

Napačno pa se je razdeljeval tudi sladkor, riž in drugi predmeti.

Da se vse te zlorabe in napake odpravijo, je nujno potrebno, da vsak trgovec vsak tak primer javi Zvezi in da navede vse potrebne

konkretne podatke. Le v tem primeru bo mogla Zveza v resnici uspešno braniti interese trgovcev.

Nekateri govorniki so tudi opozarjali na nujnost, da trgovci tudi sami gledajo na to, da bodo čim bolj sodelovali pri delu občinskih preskrbovalnih uradov. V interesu trgovcev je, če so pri tem čim bolj poštenovalni.

Vsa debata, v katero so posegli skoraj vsi člani glavnega odbora, je dokazala, da je slovensko trgovstvo tudi v tem vprašanju popolnoma enotno in da je slej ko prej pripravljeno nuditi vso svojo pomoč, da bo uspeh aprovizacijske akcije čim popolnejši. Na oblasteh pa je, da dobro izkoristijo to poštenovalno pripravljenost trgovcev in s tem zagotovijo uspeh aprovizacijski akciji.

Sledilo je poročilo o spremembah pri zbornici.

Zveza predlaga za predsednika Staneta Vidmarja

Glavni odbor Zveze je razpravljaj nato o uredbi o osnovanju obrtne zbornice in spremembi in dopolnitvi uredbe o trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornicah.

Clen 3. te uredbe predvideva, da bo minister trgovine in industrije (to je do 12. februarja) imenoval predsednika, podpredsednika in svetnike začasnih svetov trgovsko-industrijske zbornice v Ljubljani in obrtne zbornice v Ljubljani.

Zveza je takoj po zaznanju uredbe zaprosila ministra za trgovino in industrijo, da imenuje zbornične svetnike za trgovski odsek na predlog Zveze, ker je Zveza kot stanovska organizacija vsega slovenskega trgovstva edina upravičena staviti ta predlog. Zveza je opozorila na to svojo pravico tudi pomočnika ministra za trgovino in industrijo g. dr. Savo Obradovića in bana dravske banovine g. Marika Natlačenca ter ju zaprosila za posredovanje pri ministru za trgovino in industrijo. Za posredovanje je naprosila tudi predsednika Centralnega predstavništva Zvez trgovskih združenj g. Nedeljka Savicia.

Glavni odbor Zveze je gornje ukrepe odobril in sklenil, da Zve-

za zahteva, da se čimprej izvede volitve v trgovsko in industrijsko zbornico, ter ugotovil, da je za postavitev kandidatne liste za trgovski odsek pristojna edino Zveza kot stanovska organizacija vsega trgovstva v Sloveniji.

Če sedaj nikakor ni mogoče izvesti volitev v Zbornico, predlaga glavni odbor, naj se imenujejo predsednik in en podpredsednik iz vrst trgovcev ter zbornični svetniki trgovskega odseka na predlog Zveze.

Glavni odbor je nato soglasno sestavil predlog za imenovanje zborničnega sveta za trgovski odsek. Zveza bo predložila ministru za trgovino in industrijo tale predlog:

Za predsednika Zbornice g. Staneta Vidmarja, predsednika Zveze trgovskih združenj, ki je obenem industrialec in trgovec, s čimer bo gotovo ustrezno tako industriji kot trgovini,

za podpredsednika Zbornice g. Albina Smrkolja, bivšega predsednika trgovskega odseka Zbornice za TOI, veletrgovca z deželnimi pridelki,

za zbornične svetnike trgovskega odseka pa z malenkostnimi izpremembami dosedanje zbornične svetnike in namestnike.

in obrtne zbornice v Ljubljani veljajo predpisi §§ 38. in 39. uredbe o trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z naslednjimi izpremembami:

1. Novi zbornici morate prevzeti osebje zbornice za TOI v Ljubljani. S sporazumom med predsedništvom trgovsko-industrijske zbornice v Ljubljani in predsedništvom obrtne zbornice se določi, kateri del nameščenecv dosedanje Zbornice za TOI prevzame obrtna zbornica. Če ne bi prišlo do sporazuma, odloča o tem ban dravske banovine.

2. Obrtna zbornica v Ljubljani izjemno od določb § 394. toč. 11. obrtnega zakona ni zavezana, da ima pokojninski fond za svoje nameščenice ter mora te zavarovati pri Pokojninskem zavodu za nameščenice v Ljubljani.

Cl. 5. — Ta uredba stopi v veljavo z dnem njene objave v »Službenih novinah«, obvezno moč pa dobi 15 dni po objavi.

V Beogradu 18. januarja 1941.

Podpisi ministrskega predsednika Cvetkovića, podpredsednika dr. Mačka in trgovskega ministra dr. Andresa.

Organizacija ministrstva za prehrano in oskrbo

»Jugoslov. Kurir« poroča, da se v ministrstvu za oskrbo in prehrano pospešeno pripravlja reorganizacija sistema in ustanov za oskrbovanje. Ker je še vse pripravljeno delo v teku, se ne more reči definitivno, kakšne bodo reforme. Minister dr. Protić je že končal posvetovanja z vsemi pristojnimi činitelji za prehrano in oskrbo. Zaslišal pa je tudi že številne zastopnike gospodarskih organizacij.

V Sofijo sta šla tajnika beograjskih zbornic dr. Popović in Marodić, da proučita tamošnje organizacije aprovizacije. Iz Sofije odpotujeta v Budapešto, nakar bo sta ministru Protiću predložila svoje poročilo. Vse ustanove za oskrbo in prehrano, kakor Diporis, urad za kontrolo cen, centrala za drva pridejo pod ministristvo za oskrbo in prehrano. Proučuje se tudi vprašanje reorganizacije Prizada in njegove priključitve ministristvu za oskrbo in prehrano.

Prehrana Ljubljane v luči trošarinske statistike

Mestni trošarinski oddelek je zaključil statistiko preteklega leta in zbral pri tem gradivo, ki daje tudi zanimive podatke v pogledu prehrane prebivalstva in preskrbe z raznimi potrebščinami. Za primer naj sledi nekaj primerjav potrošnje leta 1939. in 1940.

Klavno živine nad 350 kg žive teže izkazuje statistika v l. 1939. 7047 glav, lani pa 6639 glav.

Pri drobnici se vidi zaradi uvedbe brezmesnih dni močan prirastek: pri drobnici nad 12 kg žive teže prej 732, lani 1799 glav, pri drobnici pod 12 kg pa prej 2835, lani pa 3142 glav.

Konsum užitne masti vseh vrst je bil prej 77.105, lani pa 72.300 kilogramov. Največji prirastek pa so brezmesni dnevi povzročili pri potrošnji užitnega loja, vampov, pljuče, glav, parkljev itd. l. 1939. je bilo 10.650 kg, lani pa 45.594 kilogramov.

Pri perutnini in ribah pa se uvedba brezmesnih dni prav nič ne pozna. Potrošnja se je celo močno znižala. Tako je beležila trošarinska statistika prej 8000 puranov, lani pa komaj 4060, potrošnja rib pa se je znižala od 44.500 na 37.900 kg.

Tudi pri svežem domačem sadju in pri vseh vrstah užitnih gozdnih sadežev je močno znižanje potrošnje: od 3.195.675 na 1.993.398 kilogramov. Prirastek je za domače limone, rožiče, mak in pekm iz brez sladkorja od 280.000 na 360 tisoč ter pri južnem sadju, opremljenem za nadrobno prodajo, od 19.627 na 27.517 kg. Zvišala se je tudi potrošnja medu: prej 28.156, lani 33.875 kg.

Pri poljskih pridelkih in povrtnini ni dosti izprememb. Krompirja, zelja in repe prej 6.270.000,

lani 6.600.300, suhega fižola, graha in leče prej 621.000, lani 506.920 kilogramov, vseh vrst žita, otrobov in krmilne moke pa prej 3.861.630, lani pa 3.268.469 kg. Pri moki iz žita, zdrobu in kaši pa je razlika: prej 10.111.776, lani 9.474.839 kg. Največjo razliko beleži riž — prej 468.400, lani pa samo 248.000 kg.

Pri olju je razlika: prej 465.736, lani 334.201 kg.

Potrošnja mila je padla od 398 tisoč na 313 tisoč kilogramov.

Sladkor za prehrano pa je izkazal prirastek od 1.641.342 na 1 milijon 809.994 kg. Pri surovi kavi in čaju v navadnih zavitkih je razlika od 75.359 na 61.299, pri prazni kavi in etiketiranem čaju pa od 13.826 na 19.935 kg.

Potrošnja svežega mleka in sirčkov je bila prej 6.402.913, lani pa 6.648.000 litrov oz. kg.

Pri vinu in še bolj pri pivu izkazuje trošarinska statistika povišek. Vina v sodih je bilo prej blizu 4.000.000 l, lani pa 4.145.580 l, vina v steklenicah prej 20.800, lani 25.044 l, vermuta, bermeta in raznih »biserov« pa prej 24.750, lani 29.462 l. Potrošnja sadnega mošta pa se je znižala od blizu 37.000 na 23.737 l. Inozemskega šampanjca izkazuje statistika samo 20 steklenic, domačega penečega vina pa 3851 steklenic. Potrošnja piva je bila prej 1.119.617, lani pa 1.339.309 litrov.

O kurivu daje trošarinska statistika naslednje podatke: mehkih drv l. 1939. — 23.820, lani 22.417 kub. metrov, trdih drv pa prej 109.922, lani 120.369 kub. metrov. Močno je narasla potrošnja premoga: prej 53.249, lani pa 80.738 ton. Narasla je tudi potrošnja oglja od 696.000 na 833.000 kg.

Politične vesti

Ministrski predsednik Gréje general Metaxas je po kratki bolezn umrl v sredo zjutraj na svojem domu v Atenah v starosti 70 let. General Metaxas si je pridobil v Grčiji in tudi drugod po svetu legendarno popularnost ravno v zadnjem času, ko se je v grško-italijanski vojni izkazala velika vrednost njegovega dela za reorganizacijo Grčije, zlasti pa grške armade. Njegova smrt je zato vso Grčijo zelo težko zadela in je ves grški narod združen v globokem žalovanju za svojim velikim sinom. Pokojni Metaxas je bil vedno tudi zvest in zanesljiv prijatelj našega naroda ter je zato tudi v Jugoslaviji napravila vest o njegovi prerani smrti zelo globok vtis. V

grškem poslanstvu v Beogradu so izrekli svoje sožalje vsi vidnejši predstavniki našega političnega življenja.

Za naslednika generala Metaxasa je bil imenovan Aleksander Korizis, dosedaj guverner Grške narodne banke. Korizis je bil najintimnejši sodelavec pokojnega gen. Metaxasa ter je poznal vse njegove načrte. Prevzel je vsa ona ministristva, ki so bila dosedaj v rokah gen. Metaxasa, namreč predsedstvo, notranje, zunanje in vojno ministristvo. Vsi ostali člani vlade so ostali. Nova vlada bo delala čisto v duhu pokojnega velikega voditelja ter se ne bo grška politika niti najmanj spremenila.

Turški listi pišejo, da bo stopila turška vojska v akcijo ne samo v primeru, če bi bila napadena Turčija, temveč v tistem hipu, ko bi bila napadena katera koli balkanska država.

Bolgarski gradbeni minister Vasiljev je v nedeljo na shodu izjavil, da hoče bolgarska vlada na vsak način prihraniti svojemu narodu vojne grozote, dokler bo to le mogoče. Hrabra bolgarska vojska bo stopila v akcijo samo v primeru, če bi bila v nevarnosti teritorialna nedotakljivost Bolgarske.

Vlada gen. Antonesca je po mnenju Berlina absoluten gospodar položaja. Sedanja vlada ima čisto vojaški značaj in ima samo začasni značaj, ker jo bo nadomestila vlada strokovnjakov.

Romunski poslanik v Berlinu Greceanu je bil odpoklican.

Ob osemletnici nar. socialističnega preobrata je imel Hitler velik govor. Najprej je govoril o vzrokih vojne. Vojno proti Nemčiji so začeli, ker so se bali naraščajoče nemške politične in gospodarske moči. Posebno obsirno je nato Hitler govoril o politiki Vel. Britanije, ki je s pomočjo drugih narodov prišla do tega, da ima v oblasti eno četrtino sveta. Hitler je naglasil, da je hotel vedno mir in da je ponudil Angliji mir tako po polomu Poljske kot tudi kasnejšem polomu Francije. Od Anglije ni nič zahteval, temveč samo nemške kolonije je hotel nazaj. Sedaj pa Nemčija stoji na kontinentu in ni je z njega ne premakne. Angliži se zanašajo na pomoč Amerike. Toda Nemci so vse preudarili in če bi se Amerika res poskušala vmešavati, bo vsaka ameriška ladja torpedirana, pa naj pride čez ocean v spremstvu ali brez njega. Spravo je nasprotnik odbil in sedaj se bo zgodilo, kar se mora zgoditi. Nemčija je danes vojaško do skrajnosti pripravljena in oborožena. Nato je Hitler govoril o odnosih Nemčije in Italije, zavrnil neresnične vesti o revoluciji v Milanu ter naglasil, da se bori Nemčija proti Angliji povsod, kjer le nanjo naleti. Zato so tudi v Siciliji nemška letala. Z ducejem nista trgovca, temveč kot moža časti sta si segla v roko. Britanija se morda zanaša na zaveznike, ki da jih bo dobila, morda na Balcanu. Na te upe reče le eno, da bo Nemčija povsod tam, kjer se pojavi Anglija in da je zadosti močna, da bo tam. Vse smo pretehtali in prišli do zaključka, da je zmaga naša. Nato je govoril Hitler o l. 1941, ki bo zgodovinsko leto, ker bo Nemčija s svojim orožjem izsilila odločitev. L. 1941. bo prineslo novi red, spravo in sporazum med narodi, židovstvo pa bo za vedno pregnano iz Evrope. Ob koncu svojega govora je naglasil, da je vsa Nemčija enotna in pripravljena na vse. Hitlerjev govor so sprejeli poslušalci z velikim navdušenjem.

Madžarski vojni minister general Barta je bil sprejet od Hitlerja v spremstvu šefa nemških oboroženih sil maršala Keitla.

Nemci zahtevajo od francoske vlade v Vichyju, da dovoli, da se nemške čete prepeljejo v Tripolitanijo v francoskih obalnih vodah ob Tunisu.

Na albanski fronti traja močan italijanski pritisk nenehoma že štiri dni, na boljše pa prihajajo še vedno nove čete. Zelo aktivni so tudi italijanski letalci. Grki poročajo, da so dosedaj vzdržali še vse napade, da so imele italijanske čete zelo težke izgube in da so ponekod zavzele grške čete celo nove postojanke.

V Afriki se razvijajo vojne operacije vedno bolj živahno. Očividno skušajo Angliži doseči odločitev v Libiji, še preden bi mogli priti Nemci Italijanom na pomoč. Nemški letalci so po izpodbah italijanskih ujetnikov že v Afriki. Po angleških vesteh je Derna že obkoljena. Mesto ni tako močno utrjeno, kakor je bil Tobruk. Avstralske čete pa prodirajo v smeri proti Bengaziju ter so pri Mekeli, ki je južno od Derne, obkolili dve italijanski diviziji.

Angliži so zavzeli Derno, kakor poročajo iz Kaira. Italijanske čete so se pravočasno umaknile iz mesta.

Angliži poročajo, da so operacije v Eritreji, Etiopiji in Italijanski Somaliji ugodno razvijajo.

Cete generala de Gaullea so vpadle v južno Tripolitanijo ter prodrele do Mursuka. Sunek pa je imel le bolj izvidniški značaj.

Roosevelt je imel z republikanskimi voditelji sestanek ter z njimi razpravljaj o spremembi njegovega predloga o pomoči Angliji, da bi bil ta predlog sprejet od vsega ameriškega naroda. Pristal je na nekatere spremembe. Tako bi njegova polnomočja veljala le do junija 1942., parlament bi imel vsake tri mesece pravico vpogleda v vse predloge o pomoči Angliji. Ameriške vojne ladje v nobenem primeru ne bi spremljale trgovskih ladij, ki bi prevažale vojni material v Anglijo. Nikak vojni material se ne sme odstopiti Angliji, če ne bi na to pristali šefi ameriške vojske, zračnih sil in mornarice.

Zun. politični odbor reprezentančne zbornice je sprejel Rooseveltov predlog o pomoči Angliji s prej navedenimi spremembami.

Uredba o ustanovitvi obrtne zbornice

Ker je bilo prvotno besedilo uredbe, ki je bilo objavljeno v našem listu, spremenjeno, objavljamo sedaj besedilo uredbe, kakor je bilo objavljeno v »Službenih novinah« z dne 28. januarja in ki se glasi:

»Na podlagi čl. 1. uredbe o spremembi veljavnih predpisov in izdaji novih je ministrski svet na predlog ministra za trgovino in industrijo predpisal naslednjo uredbo o ustanovitvi obrtne zbornice v Ljubljani ter o spremembi in dopolnitvi uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah.

Cl. 1. — Za zastopanje, zaščito in pospeševanje gospodarskih interesov v zvezi z obrtništvom se ustanovi v Ljubljani obrtna zbornica. Uredba o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1932. velja z vsemi svojimi spremembami in dopolnitvami tudi za to zbornico, v kolikor ni s to uredbo drugače predpisano.

Območje obrtne zbornice v Ljubljani obsega vse območje dosedanje trg. ind. in obrtne zbornice v Ljubljani.

Cl. 2. — § 4. uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbor-

nicah, spremenjen z uredbo m. s. št. 690 z dne 22. maja 1940. o spremembi in dopolnitvi uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1932. c. št. 24.640, se spremeni v 7. točki in se besede »trgovinsko-industrijska in obrtna zbornica« nadomeste z besedami »trgovinsko-industrijska zbornica«, na konec odstavka po točki 14. pa doda nova točka, ki se glasi: »15. Obrtna zbornica v Ljubljani z območjem označenim pod 7.«

Cl. 3. — V roku 15 dni od dneva objave te uredbe imenuje minister za trgovino in industrijo Trgovinsko-industrijski in Obrtni zbornici v Ljubljani predsednika, podpredsednika in svetnike začasnih svetov. Po potrebi se morejo imenovane osebe tudi razrešiti dolžnosti in na njih mesto imenovati nove.

Naloga začasnih svetov je, da izdajo nova pravila zbornice, da pripravijo vse, kar je potrebno za likvidacijo materialnih in osebnih odnošajev dosedanje trgovinsko-industrijske in obrtne zbornice, da to likvidacijo izvrše ter da opravljajo vse ostale posle, ki spadajo v delokrog zbornice.

Cl. 4. — Za likvidacijo osebnih in materialnih odnošajev trg. ind.

Denarstvo

Splošni zavarovalni zavod na Bolgarskem

Bolgarska vlada je sklenila ustanovitev splošnega zavarovalnega zavoda, ki bi imel v glavnem naslednje namene: 1. Bil bi nositelj državne iniciative v zavarovalništvu. 2. Skrbel bi za gladko funkcioniranje vsega zavarovalništva na Bolgarskem. 3. Vse zavarovalništvo bi moral poenostaviti. 4. Zbrati sredstva zavarovalnih zavodov in jih čim bolj uporabiti. Zaenkrat se nameravajo združiti samo ona zavarovanja delavskih organizacij, ki so zastopane v direkciji za delo pri trgovinskem ministrstvu. Kasneje pa naj bi se združila tudi zavarovanja trgovcev in obrtnikov.

Italijansko 5odstotno vojno posojilo

Pred kratkim je bilo v Rimu objavljeno, da bo sredi februarja fin. ministristvo razpisalo podpiranje novih državnih bonov, ki se bodo obrestovali po 5% in amortizirali v 9 letih. Ni pa povedano, koliko teh bonov se bo dalo na trg. Pri pojasnjevanju te nove emisije naglašajo italijanski finančni strokovnjaki, da se danes večina državnih papirjev obrestuje v Italiji po 5 odstotkov. Poleg tega pa so državni papirji deloma ali tudi popolnoma oproščeni davka. Industrijski vrednostni papirji da se danes obrestujejo samo po 3 odstotke.

V finančnih rubrikah italijanskih listov se v zadnjem času naglašajo, da so se na borzah pojavili spekulanti, ki dajejo prednost delnicam industrijskih in trgovskih podjetij pred državnimi rentami. Takšno stališče obsojajo listi kot nepatriotično. Zato predlagajo, da se izdajo podobni ukrepi kakor v Nemčiji, da se ohrani dosežanje razmerje tečajev med državnimi in industrijskimi ter trgovskimi papirji. Nadalje naglašajo, da more Nemčija še danes financirati vojno primeroma zelo poceni, ker se je pred kratkim uspešno razpisala nova emisija državnih bonov po 3,5%, kar pomeni za poldrug odstotek ceneje, kakor pa se bodo obrestovali novi italijanski boni.

Ameriška proizvodnja zlata in srebra v l. 1940.

Po ravnokar objavljenih podatkih je bila proizvodnja zlata v Združenih državah Sev. Amerike za 5% večja od one v l. 1939, ter je dosegla 5,91 milijona unč. Proizvodnja srebra se je povečala za 10% ter je znašala 71,91 milijona unč. Proizvodnja zlata je dosegla rekordno višino, dočim je proizvodnja srebra za 4% izpod maksimalne, ki je bila dosežena v letu 1915. Vrednost proizvedenega zlata in srebra se je zvišala od 219 v l. 1938. na 240 milijonov dolarjev v l. 1939. in na 258 milijonov dol. v l. 1940. Od te proizvodnje je odpadlo na zlato 207, na srebro pa 51 milijonov dolarjev.

Svedska državna banka je zaključila lansko leto z nenavadno velikim dobičkom v višini 23,09 milijona švedskih kron. Tako visokega dobička ni dosegla banka od l. 1929. dalje. Predlanskim je znašal njen dobiček samo 168.000 kron. Na Finskem je bila zaključena zbirka zlata v korist narodne obrambe. 350.000 ljudi je darovalo v to zbirko zlate predmete.

Ze v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuko itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Prizad naj odkupi hmeli

Težka kriza slovenskega hmeljarstva

Slovenski hmeljarji doživljajo težke čase, kakor jih niso že dolgo. Skladišča in sušilnice hmelja so polne, kupcev pa ni. Nemčija ima sama zadosti hmelja, a v Ameriko, kjer bi se hmelj dobro prodal, se hmelj skoraj ne more izvažati, oz. riziko je tako velik, da ga more tvegati le materialno močan izvoznik.

In ker ni izvoza, ne pridejo hmeljarji niti do onega denarja, ki so ga vložili v hmelj. Ta denar pa nikakor ni majhen, ker se cenijo produkcijski stroški za hmelj Savinjske doline na 15 do 20 milijonov din. Če se ne posreči hmelja prodati, so slovenski hmeljarji ves ta denar izgubili. Kakšne težke gospodarske posledice mora imeti za primeroma majhno dolino tako velika izguba denarja, ni treba posebej naglašati.

Bliža pa se tudi že čas, ko se bo moralo delo v hmeljnikih obnoviti, če se naj leto pridela hmelj. Ali pa tudi morejo upati, da bodo vsaj ta hmelj prodali? Če bo med tem že vojne konec, bi mogli na to upati. A kaj če vojne še ne bo konec, kar je precej verjetno? Ali naj izgube slovenski hmeljarji še enkrat 15 do 20 milijonov din?

Upoštevati pa je treba tudi to, da niso vsi hmeljarji tako močni, da bi imeli sami zadosti denarja za vse produkcijske stroške. Mnogi so se morali zadolžiti že lani, letos se jih bo moralo tem več, ker veliko število njih mora živeti kupovati. Zelo verjetno je, da mnogi sploh ne bodo mogli dobiti posojil za nove produkcijske stroške. Tako nastaja nevarnost, da propade kvalitativno tako visoka

hmeljska kultura v Savinjski dolini.

Posledice tega propadanja bi bile katastrofalne za vso Savinjsko dolino, a zelo občutne za vso Slovenijo in tudi vso državo. Ni prav nič pretirana kalkulacija, da bi letos mogli prodati slovenski hmelj po 50 din kilogram. Pri skupni proizvodnji 20.000 kg, bi pomenilo to, da bi prišlo v Slovenijo za približno 100 milijonov din denarja. Teh 100 milijonov bi se poznalo v vsem slovenskem gospodarstvu, a tudi v državnem, zlasti pa ni za državo egahno, če dobi za ni za znesek tujih deviz ali ne. Hmeljarstvo v Sloveniji je torej v veliko korist vsemu našemu gospodarstvu, zato pa tudi ni samo zadeva slovenskih hmeljarjev, če se in kako se sedanja kriza hmeljarstva premaga, temveč tudi stvar Slovenije in vse države.

Zlasti pa v današnjih časih. Če se le kje pokaže kakšna dobra izvozna možnost, že sežejo razne privilegirane ustanove po tej izvozni kupčiji, da si pridobijo monopol na njo. Naj tudi sežejo po manj dobrih, saj morejo z dobrimi kupčijami kriti izgube slabih, če je seveda sploh treba, da pride do izgube. Kajti nikjer ni rečeno, da se hmelj sploh ne bi mogel prodati. Če se ne more takoj in po pogojih normalnih časov, se bo pa prodal malo kasneje in morda po manj ugodnih pogojih. Toda močne privilegirane ustanove bi morale tudi manj ugodne pogoje prenesti. Poleg tega pa bi tudi laže našle in tvegale zvezo s tujim svetom. Sičar pa, ali res ne bi bilo mogoče doseči na podlagi odličnega savinjskega hmelja tudi kompenzacijske kupčije? Ali se ne bi

mogel zamenjati naš hmelj za ameriški ali sovjetski bombaž?

Pa tudi brez ozira na to, moramo zahtevati, da priskoči slovenskim hmeljarjem na pomoč Prizad. Slovenija je leta in leta plačevala in še danes plačuje celo vrsto pridelkov iz vzhodnih in južnih krajev mnogo nad svetovno pariteto. Samo za pšenico je plačala Slovenija v enem letu na ta način 80 milijonov din več. Kje pa so še vse višje cene, ki jih je plačala Slovenija za domači bombaž, ki se je letos naravnost neverjetno podražil, kje so še vsi milijoni, ki jih je Slovenija plačala za oblastveno zvišane cene sladkorne repe, domačega (in zaradi izenačenja cen tudi tujega) riža, kje denarji za višje žitne in koruzne cene?

Ali nima tudi Slovenija pravico, da skrbi Prizad na isti način za dobre cene ene njenih kultur, kakor skrbi za domače kulture bombaža, riža, pšenice itd. v drugih krajih? Tudi hmelj je kmetijski pridelek in kakor se varujejo interesi kmetovalcev v drugih pokrajinah, tako se morajo varovati tudi interesi slovenskih hmeljarjev.

Zato pa naglašamo z vsem poudarkom: Prizad naj stopi na plan in priskoči na pomoč slovenskim hmeljarjem! Odkupi naj ves hmelj in s tem omogoči slovenskim hmeljarjem, da bodo mogli tudi v bodoče gojiti hmelj in da bo v dobrih hmeljskih letih se razlival denar iz Savinjske doline po vsej Sloveniji in krepil slovensko ter vse jugoslovansko gospodarstvo, državi pa dajal devize, ki jih tako nujno potrebuje.

Zahteve Kmečke zveze

Preteklo nedeljo je bil v Ljubljani občni zbor Kmečke zveze, katerega so se udeležili med drugimi tudi škof dr. Rožman, minister dr. Kulovec in predsednik Preveda min. Snoj, kar da tako zborovanju ko sprejeti resoluciji še poseben pomen. Na zboru je bila sprejeta resolucija, v kateri se med drugim zahteva:

1. Ponavljamo zahtevo po organizaciji slovenske banovine. Z ureditvijo tega vprašanja je tudi moč naše skupne države zelo okrepiti.

2. Oblastva naj z ostrimi ukrepi zavarujejo kmečko zemljo; prepričajo naj prehajanje kmečke zemlje v last nekmetičnih ljudi.

3. Zahtevamo uvedbo kmečkega socialnega zavarovanja, starostnega in onemoglostnega ter bolezenskega in nezgodnega.

4. Zahtevamo, da se izpremeni zakon o ljudskih šolah. Spremeni naj se tudi lovski zakon.

5. Zahtevamo odpravo trošarine na cement za kmetijsko asanacijo. Tudi zahtevamo odpravo mitnine, ki jo pobirajo mesta od uvoza kmetijskih pridelkov. Zahtevamo znižanje cen umetnih gnojil, zlasti onih, ki se z domačimi surovinami doma izdelujejo.

Za kmetijske stroje naj se zagotovi potrebna količina pegonskih snovi (bencina in nafte). — Elektrifikacija podeželja naj se pospeši.

6. Oblastva naj spravi v sklad cene kmečkih pridelkov s cenami blaga, ki ga morajo kmetje kupovati. Zahtevamo tudi odločne kazni za tiste, ki navijajo cene blagu, ki je za življenje ali gospodarstvo nujno potrebno.

7. Oblastva naj z obsežnimi javnimi deli za asanacijo podeželja in z melioracijo za kmetijstvo sposobne zemlje priskrbi za zaslužek in tako omogoči preživljanje vsem, ki trpijo zaradi sedanjih razmer pomanjkanja živeža in najnужnejših življenjskih potrebščin.

8. Samopomoč kmečkega ljudstva po zadrugištvu naj oblastva podpira kar najbolj. Zlasti priporočamo podpiranje in širjenje kmečkega blagovnega zadrugištva.

9. Odločno zavračamo vse trditve, da kmetije izrabljamo današnji položaj in neupravičeno bogatimo. Ugotavljamo nasprotno, da mora večina slovenskih kmetov zaradi pasivnosti svojih posestev kupovati poleg potrebščin za življenje in gospodarstvo tudi živež, zaradi česar je kmet prizadet z visokimi cenami žita in špecerijskega blaga v enaki meri kakor drugi stanovi.

Te zahteve na vsak način potrebujejo nekaj pripomb. Čeprav je znano, da je vsa naša oficialna politika v znamenju neprestanega poudarjanja skrbi za kmetla, je vendar na drugi strani res, da se stori za kmetovalca pozitivnega premalo. Zato so mnoge zahteve Kmečke zveze tudi utemeljene, zlasti one, ki se tičejo edinele kmetijskih vprašanj.

Toda resolucija Kmečke zveze vsebuje tudi zahteve, ki se tičejo drugih stanov ali pa splošnosti. Mnjenja smo, da bi v takšnih vprašanjih mogel zavzeti kmetijski stan kot najmočnejši stan v državi širokogrudno stališče in ki bi bilo dočela v skladu z interesi celote.

Zakaj se n. pr. zahteva odprava trošarine samo na cement za kmetijsko asanacijo, ne pa tudi za druge namene? Ali ne bi bilo pravilno, da bi se ta trošarina odpravila tudi za zidanje cenjenih delavskih stanovanjskih hiš?

Prav tako bi bilo pravilno, da bi se zahtevala zadostna količina pogonskih snovi ne le za kmetijske stroje, temveč za vse stroje. Ali ne bi bilo polno kmetijskih sinov in hčera brez posla, če bi se ustavili stroji v tovarnah? Ali ne bi bilo zato umestno, če bi tudi kmetoval-

ci podprli zahtevo po zadostnih količinah surovin za našo industrijo?

Ista je stvar tudi z mitninami in uvozninami. Te ne podražujejo le živil in kmetijskih pridelkov, temveč tudi vse druge predmete in zato bi bilo pravilno, da bi se odpravile tudi na druge predmete. Zakaj da bi bili le eni oproščeni teh davčnin?

Posebej pa se moramo dotakniti še ene točke, to je zahteve po čim večjem pospeševanju zlasti kmetijskega blagovnega zadrugištva. Ali je to zadrugištvo sploh kmetško? Ali ni čisto v drugih, ko pa v kmetijskih rokah? In ali nista za kmetovalca produktivno in kreditno zadrugištvo mnogo važnejši. Zakaj pa se to zadrugištvo ne omenja?

Nikakor nečemo polemike z našimi kmetovalci, temveč poudarjamo vse to le zato, ker je tudi kmetijski stan del gospodarskih stanov in celo najpomembnejši del. V največjo korist vsemu slovenskemu gospodarstvu bi zato bilo, če bi tudi zahteve slovenskih kmetovalcev mogle biti del skupnega slovenskega gospodarskega programa in če bi bile tudi v tej težnji postavljene. V tem primeru bi šele imele polno veljavo in na to smo hoteli opozoriti s svojimi pripombami.

Dobave - licitacije

Dravska radionica v Ljubljani, Kobaridska ulica 43, sprejema do 1. februarja pisemne ponudbe za izdelavo večje množine treh vrst torbic iz platna. Vzorci so na vpogled pri radionici.

Jugoslovanske drž. železnice, direkcija Ljubljana, sprejema do dne 1. februarja ponudbe za popravilo usnjenih stolov, divanov, žimnic, žimnatih podglavnikov ter nosila za bolnike; do 3. februarja sprejema gradbeni oddelček ponudbe za prevoz raznega materiala pri II. sekciji Ljubljana.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 3. februarja ponudbe za dobavo koničastih lopat, železne pločevine, kolofonije, suhega minija; 10. februarja tesnilnih obrobov, razne žice, jute, jermen in usnja, bobna iz jeklolitine; do 13. februarja električnih žarnic, akumulatorskih baterij, zobatih koles iz surove kože, osi za vitelj; 17. februarja pisalnih strojev, elektrolitičnega trdega bakra, trinatrijevega fosfata, železnih odpadkov, perforirane železne pločevine, loščenega platna, pocinkane železne pločevine, svetloplisnega papirja, zavojnega materiala, čistega bencina, raznega stekla, šamotne opeke, aparata za kopiranje; 24. februarja prenapetostnih odvajalcev in 25. februarja trofaznih kontrolnikov.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 3. februarja ponudbe za dobavo raznega elektromateriala; do 10. februarja osovine ter okrogle jeklene vrvi.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 4. februarja ponudbe za dobavo jeklene vrvi; 25. februarja prenosnih jamskih ventilatorjev ter brezšivih jeklenih cevi.

Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 6. februarja ponudbe za dobavo razne železnice, zaščitnih naočal, gumenih rokavic in čevljev ter gumiranega platna; 7. februarja žarne prenosne peči in sonca, stolov in drugega inventarja; 12. februarja jeklene pločevine, jeklenih cevi; 13. februarja železne pocinkane mreže, platna za podlogo, bencinskih ur; 14. februarja raznih motorjev in 19. februarja lanenega sukanca.

Komanda podvodnega orožja v Kumboru sprejema do 15. februarja ponudbe za dobavo ebonita v palicah, steklenk z elektrolitom ter cinkovih elektrod.

Hydrografski inštitut mornarice v Splitu sprejema do 15. februarja ponudbe za dobavo večje množine raznega papirja ter karton-lepenke.

Stab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 10. februarja ponudbe za dobavo glicerina, boraksa, kalijevega nitrata, salmijaka, kristalne sode; 18. februarja električnih siren in 23. februarja impregniranega platna za šotore.

LICITACIJE:

Dne 2. februarja bo pri Vojnosanitetskem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo razne aluminijaste posode; 4. februarja kirurške svilne, ščetk za roke ter gutaperke; 25. februarja impregniranega in lanenega platna.

Dne 5. februarja bo pri Upravi vojno-tehnične zavoda v Hanrijevju pri Skoplju licitacija za dobavo raznega smirkovega platna; 7. februarja kovaškega premoga; 10. februarja svinjske dlake; dne 12. februarja raznega platna in sukanca; 14. februarja svinjske dlake; 17. februarja raznega usnja; 20. februarja raznega usnja; dne 22. februarja lanenega in impregniranega platna, sukanca ter vrvice; 24. februarja sode in mila za pranje, olja, etil, alkohola, karbida idr.; 26. februarja žice, cina, sponk, vijakov idr.

Dne 4. februarja bo pri Komandi vojašnice Kralja Petra II. v Skotiji Loki licitacija za oddajo prodaje raznih sladkornih proizvodov pod zakup.

Dne 4. februarja bo pri Štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo ekstrakta »tutogena« in dne 5. februarja za dobavo barografov.

Dne 4. februarja bo pri Zavodu za izdelavo vojne opreme v Beogradu licitacija za dobavo parafina ter pločevinastih pocinkanih sodov; 3. februarja konopnenih vreč; 5. februarja naftalina. Dne 13. februarja bo licitacija za prodajo raznih odpadkov od usnja.

Dne 5. februarja bo pri Upravi zavoda »Lazarevac«-Vreoci licitacija za dobavo koksa.

Dne 11. februarja bo pri Centralni direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu pismena licitacija za dobavo črne tkanine za zastore; dne 18. februarja bo tretja ofertna licitacija za dobavo jamskega lesa; dne 4. marca bo licitacija za dobavo 16 železnih skretnic za kolosek ter tračnic.

Dne 17. februarja bo pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Nišu ter v uradnih prostorih v Zagrebu prva ofertna licitacija za oddajo keramičnih in parketarjskih del za novogradnjo sanatorija »Knez Pavle«.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

POSOJILA

različna, preskrbim hitro in brez kakšnega predplačila

Rudolf Zore

LJUBLJANA - Gledališka 12
Znamka 3 din

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje tvrdke:

I. Strasschill, trgovina z lesom, apnom, cementom in premogom, Pluj.

F. Germuth, Brezno ob Dravi (Podvelka 34). Obratni predmet: izvoz lesa in lesnih produktov vsake vrste.

Ličen Elizabeta, Prevalje. Obratni predmet: trgovina z lesom, gozdnimi in deželnimi pridelki na debelo in žaga. Prokura podeljena Francu Lahovniku, trgovcu v Prevaljah. Firmo zastopa imetnik ali prokurist.

Jos. Matko, trgovina z lesom, Gotna vas pri Novem mestu.

Lužar Pavel, Gradac v Belikrajini. Obratni predmet: eksportna trgovina z lesom.

A. Kraje, lesna industrija, družba z o. z., Grahovo pri Cerkljici. Družba se bavi prvenstveno z izvozom lesa in lesnih izdelkov, z lesno industrijo in trgovino, najemanjem žag in drugih podjetij, nakupom nepremičnin, opravlja vse v lesno-industrijsko stroko spadajoče posle in se bavi tudi s trgovino z vinom in žganjem. Osnovna glavica v višini 500.000 din je vplačana v celoti v gotovini. Poslovodje: Kraje Alojzij, Kraje Matija in Kraje Niko, vsi industrialec v Grahovem pri Cerkljici. Družbo zastopata po dva poslovodji kolektivno.

Vojko Braz, Ljubljana. Obratni predmet: trgovina z lesom in lignitom.

Mestna hranilnica v Ljutomeru. Ustanoviteljica občina Ljutomer. Hranilnica posluje po uredbi o občinskih hranilnicah z dne 24. XI. 1938 in 6. X. 1939. Pravila so potrjena od ministrstva. Člani upravnega odbora, upravičeni za podpisovanje, so: Zupančič Meh, davčni inspektor v pok., dr. Salberger, odvetnik, Jožef Bratuša, posestnik, Ivo Martinušič, tovarnar, vsi v Ljutomeru, Anton Pučnik, trgovec v Noršinih, Fran Slavič, gostilničar v Ljutomeru. Pooblaščen za podpisovanje uradnik hranilnice Rado Pušenjak.

Učiteljska tiskarna d. d. v Ljubljani, podružnica v Mariboru. Temeljna delniška glavica znaša 250.000 din in je razdeljena na 1000 delnic po 250 din. Ta glavica se stori tako, da se delni znesek 78.750 za 315 delnic vplača v gotovini, ostanek, t. j. 685 delnic pa prevzamejo združniki Učiteljske tiskarne z o. z. z za stvarni vložek, ki ga vlagajo s svojim podjetjem. Družbi načeluje upravni odbor 7 članov, in sicer: Michler Ivan, šol. upravitelj, Rado Grum, šol. nadzornik v pok., oba v Ljubljani, Jela Likar, učiteljica v Dev. Marji v Polju, Karel Stravs, šol. upravitelj v Dol. Logatcu, Janko Pogačnik, učitelj v Celju in Ivan Womer, šol. upravitelj v Mariboru. Družbo zastopata po dva člana upravnega sveta ali en član in en prokurist.

Mundschütz Baltazar, Novo mesto. Obratni predmet: eksportna trgovina z lesom.

Trgovina z lesom na veliko Jurše Ervin, Ruše.

Dioniško društvo za promet kovin, Zugmayer i Gruber v Zagrebu, podružnica v Slovenski Bistrici. Obratni predmet: proizvodnja in nabava vseh vrst kovin v surovem stanju in proizvodnja teh surovin na polfabrikate in na dovršene fabrikate, trgovina z vsemi vrstami surovin, proizvodov, kakor tudi s fabrikati kovinske stroke za lastni in za tuji račun. Delniška glavica din 7.500.000 in se deli na 75.000 delnic po din 100. Predhodno je izdanih 50.000 delnic. Upravni odbor: Gruber Josip, industrialec v Slov. Bistrici, Mihič Čedo, industrialec v Zagrebu, ing. Zugmayer Pavel, industrialec na Dunaju in Gruber Gustav, ravnatelj topilnice Zugmayer na Dunaju. Prokurist družbe je Pavlin Viljem, industrialec v Slov. Bi-

strici. Družbo podpisujeta dva člana ravnateljstva, ali en član ravnateljstva ali uradnik.

Vpisale so se naslednje izpremembe in dodatki:

»Ab-Koc«, družba z o. z. za nakup in prodajo tehničnega, športnega in drugega blaga, Ljubljana. Izbršje se poslovodja Frane Abulnar, vpiše pa se novi poslovodja Dušan Breznik, stavbenik v Ljubljani.

Braz & Repovš, Ljubljana, trgovina z lesom. Izbršje se javni družbenik Braz Vojteh, vpiše pa nova družbenica Repovš Helena, roj. Bayer, soproga trgovca v Ljubljani. Besedilo firme odslej: Fr. Repovš & Co., eksport lesa, Ljubljana. Tvrdko zastopata oba družbenika samostojno.

Hranilnica dravske banovine, Ljubljana. Dopolnil se je pravilnik za banovinski denarni zavod ter pravilnik o organizaciji podružnic.

Lončar-Raška-Stare. Manufakturna Trio, Ljubljana. Izbršje se zaradi smrti javni družbenik Julij Lončar.

»Margo«, mariborska mlekarina in tovarna sadnih konzerv, družba z o. z. Maribor. Spremenila se je družbina pogodba. Osnovna glavica se je zvišala od 400.000 kron na 400.000 din ter je popolnoma vplačana.

Pontos centrala, izdelovalnica Pontos aparatov, družba z o. z., Maribor. Spremenila se je družbina pogodba. Ime družbe je odslej: Tovarna kovinskih izdelkov Pontos, centrala, družba z o. z. Družba se peča tudi z izdelovanjem kovinskih predmetov. Osnovna glavica se je zvišala od 100.000 na 150.000 din ter je popolnoma vplačana. Vpiše se nadaljnji poslovodja Pinterič Pavel, trgovec v Mariboru. Tvrdko zastopata oba poslovodji kolektivno.

Družba Dekor z o. z., Zgornja

Šiška. Izbršje se poslovodja Pavlin Ivan, vpiše pa se poslovodji dr. Lajovic Ladislav, ravnatelj Zednjene zavarovalnice in Lajovic Mira, roj. Karlovšek, oba iz Ljubljane.

Razdružile so se in prešle v likvidacijo naslednje družbe:

Mencinger M. in drug, trgovina z deželnimi pridelki in mešanim blagom, družba z o. z., Ljubljana. Likvidator Mencinger Marija, roj. Pečnik v Ljubljani.

Smrkolj, trgovska družba za nakup in prodajo deželnih pridelkov in mlevskih proizvodov z o. z., Ljubljana. Likvidator Smrkolj Albin, trgovec v Ljubljani.

Slovenska tvornica orožja, založba P. Wernig, Borovlje, družba z o. z. v Radovljici. Likvidator Fürsager Leopold, trgovec v Radovljici. Izbršje se poslovodje: Fürsager Leopold, Cemer Pavel in Magušer Vera roj. Fürsager.

mačke domače 10—40 (10)
zajci domači 3—6 (3)
polhi 3
(brez zanimanja)
150
(brez zanimanja)

krti

Prihodno dražbo krzna priredi »Divja koža« dne 10. marca 1941. na Ljubljanskem velesejmu.

Današnje cene kožuhovalni

Po strokovnem zagrebškem listu »Jugoslovenska koža« od 18. januarja t. l. posnemamo, da je izvoz krzna v Anglijo in Ameriko še vedno onemogočen in je zato situacija na trgu dovolj težka. Jugoslovanski grosisti in izvozniki plačujejo danes sledeče cene: Kune zlatice din 900 do 1.100, kune belice din 400 do 550; vidre din 200 do 400, lisice gorske 80 do 100, lisice poljske 50 do 60, dihurji 80 do 110, divje mačke din 25 do 30, jazbeci din 60 do 70, veverice din 8 do 10, zajci din 10 do 12, krti din 070 do 075.

Vložite prošnje za nabavo oz. prodajo avto-gum

»Službeni list« z dne 29. januarja je objavil razglas, v katerem opozarja banska uprava, da morajo vložiti nove prošnje za dovolitev nabave oz. prodaje gum na predpisanem obrazcu tudi tisti kupci oz. prodajalci, ki so že prejeli pred 31. decembrom 1940. dovolilo, to je pred dnevom uveljavljenja pravilnika o izvrševanju uredbe o prometu z gumami za motorna vozila.

Davčni svetovalec

Obdačenje provizije trgovskega potnika, ki zastopa več tvrdk

G. M. P. v C.

Vprašanje: Imam po deželi svoje zastopnike, kateri delajo izključno samo za provizijo. Istočasno delajo oz. zastopajo tudi druge tvrdke. Želel bi vedeti, ali sem dolžan te ljudi prijaviti davčni upravi, ali pa je to samo njihova dolžnost ter ali moram jaz za te ljudi plačati kak davek? Ali smem pri prijavi pridobitne izplačane provizije za take zastopnike odšteti?

Odgovor: Trgovski potniki, ki zastopajo več tvrdk in delajo izključno za provizijo, vendar pa opravljajo svoj posel pretežno s hojo od kraja do kraja, plačajo pridobitno po fiksnem postavku, to je 1000 dinarjev na leto. Če pa opravljajo svoj posel pretežno ali po večini na enem kraju, torej ne potujejo iz kraja v kraj, plačajo pa pridobitno po oceni davčnega odbora, to je, vlagajo vsako leto, kakor ostali pridobitniški zavezanci, prijave v zakonitem roku, letos do dne 4. febr. 1941. Vi sami nimate za takega zastopnika proti davčni upravi nikakih dolžnosti. Le ako bo Vas davčna uprava izrečno pozvala, da ji sporočite, koliko ste mu lansko leto izplačali provizije, ste dolžni to storiti. Davek bodo zastopniki sami plačevali, ker zakon nikjer ne določa, da bi morali izplačevalci takih provizij skrbeti za pridobitno. V tem pogledu Vas moti morebiti to, da so zavarovalna podjetja dolžna pobirati od provizije po odbitku 25% stroškov pridobitno. Toda to določilo velja izrečno le za zavarovalna podjetja. Pri vložitvi lastne pridobitne prijave smete izplačane provizije brez nadaljnega odbiti, ker spadajo stroški te vrste med izdatke, ki so potrebni, da se doseže, vzdrži in zavaruje kosmat dohodek Vašega podjetja. Morali jih boste pa detajlirati, to je podrobno navesti, komu ste jih izplačali, ako bo davčna uprava to zahtevala.

Naročajte in širite »Trgovski list«!

Ali more biti angleška blokada uspešna?

Ze v zadnji svetovni vojni sta obe vojskujoci se stranki poskušali odrezati sovražnika z blokado od preskrbe z vojnim materialom, pa tudi z živili. Za dober del svojega uspeha so se imeli zavezniki zahvaliti uspešni blokadi Nemčije. Ni torej čudno, da obe stranki poskušata v sedanji vojni uporabljati isto orodje.

Anglija, kot močnejša na morju, ima pri tem več izgleda na uspeh. Težava je seveda zanjo v tem, da meji Nemčija na celo vrsto nevtralnih držav, ki ji lahko dovažajo velik del potrebnega blaga, ne da bi mogla Anglija kaj proti temu ukreniti. Težko je tudi določiti predmete, ki spadajo v dvojno kontribandoc. Anglija je prvi naštevanju predmetov, ki jih smatra za kontribando, navajala tudi kurivo, papir, bombaž, krmo, obutev, obleko in blago za nje izdelavo, in celo hraniva. — Težko bo torej najti predmet, ki po tem proglasu ne spada v kontribando.

Anglija opravičuje prepoved uvoza raznih živil s tem, da se marsikako važno hranivo lahko uporabi tudi za oboroževanje. V prvi vrsti je treba tu misliti na maščobe. Iz maščob se dela glicerin, ki je podlaga nitroglicerinu. Sicer se da glicerin dobiti tudi iz sladkorja ali žita, ki sta pa tudi hranivi. Najlažje in najhitreje se pa dobi glicerin iz maščob in tako vidimo, da znani izrek »več kano-nov, manj masla« velja mnogo bolj dobesedno, kakor večina ljudi misli. Zato je Anglija prepovedala prevoz oljnih semen, masti, slanin in masla.

Vsa živila, ki vsebujejo škrob — torej žito, krompir, sladkor — dajejo alkohol, ki je pogonsko sredstvo za tanke in tovarne avtomobile in se rabi tudi pri izdelovanju razstreliv. Hrana te vrste daje tudi aceton in glicerin.

Vprašanje je seveda: 1. ali ima Nemčija dovolj razne vrste živil za prehrano svojega prebivalstva, 2. ali je ima dovolj tudi za ev. uporabo pri oboroževanju, in 3. v koliko more Anglija preprečiti njihov uvoz v Evropo.

Kar se tiče žita, ima Nemčija dejansko žita dovolj za prehrano svojega prebivalstva. Dovolj ima za normalno porabo tako pšenice kakor rži. Sicer je zadnja leta precej uvažala — 30—40 milijonov bušljev, v primeri z lastno pridelavo in porabo okroglo 200 milijonov bušljev. A uvoz je bil menda največ namenjen za rezervno. In ena tretjina ni prišla iz prekomorskih krajev, temveč iz Romunije, Madžarske, Jugoslavije in Bolgarije, ki bi lahko dale — in dajejo — Nemčiji še dosti več. Tudi sladkorja, krompirja in zadnje čase tudi mesa ima Nemčija dovolj za prehrano. Mesa uvozi samo še 5% porabe. Maščobe pa mora Nemčija

dober del uvažati. Od celotne porabe 1.800.000 mt 1933. leta je bilo 52% uvoženih. Od dokaj večje porabe 1938. leta — 2.101.000 mt — je bilo uvoženih še 44%. In precejšen del tega uvoza je prišel iz čezmorskih krajev v obliki oljnih semen in kitovega olja.

Najresnejši problem za Nemčijo je torej preskrba z maščobami. Njena lastna proizvodnja sicer raste. In ker je neobhodno potrebno za prehrano razmeroma malo maščobe in se da ostalo za silo nadomeščati z drugimi hranivi, bi imela nemara zgolj za prehrano prebivalstva dovolj tudi brez čezmorskega uvoza. Treba pa je računati še z nujno porabo za oboroževanje. Razen tega je vprašanje, koliko more Nemčija dobiti nadomestnih hraniv za maščobe, recimo kruha. Do precejšnje mere brez dvoma more — nekaj iz svojih rezerv, nekaj s povečanim uvozom iz sosednjih dežel.

Zdi se torej, da angleška blokada sama po sebi ne more izzvati lakote v Nemčiji. Blokada lahko deluje v treh smereh: 1. prepreči Nemčiji uvoz nekaterih surovin — ne hraniv, ki so potrebne za vojno (nafta, nikelj, kavčuk);

2. prepreči Nemčiji dober del uvoza maščob, ki so važne tako za človeško hrano, kakor za oboroževanje;

3. da jo prisili k omejevanju vojnih operacij. Nekoliko se to doseže že z omejenim uvozom nafte in kavčuka. Nadalje pa, ako mora Nemčija povečati svojo lastno pri-

delavo hrane in bojnih sredstev, mora zato vzeti ljudi iz vojaške službe in jih poslati na polja ali v tovarne za izdelavo nadomestil. Seveda to zaenkrat za Nemčijo ni velik problem, saj nima nikjer na kopnem bojevanja, ki bi zahtevalo velike množine vojakov.

Drugo pa je vprašanje nadomestil, ki so brez izjeme draga in zahtevajo porabo materiala, ki bi bil važen tudi drugod. Nafta se da izdelovati iz premoga, toda postopek je dolg in drag. Alkohol, aceton in glicerin se dajo izdelovati iz pšenice, a pšenica je važno hranivo. Strelivo se da narediti brez glicerina, a za deželo brez neomejenih zalog čiste celuloze je glicerin vendar najboljši. Za dobre letine je treba imeti gnojila, ki so glavno nitrati, a nitrati so potrebni tudi za razstreliva.

Na splošno se da reči, da angleška blokada sama po sebi sicer ne more povzročiti lakote v Nemčiji, a lahko spravi Nemčijo pred resen problem, ali hoče razpoložljiva sredstva porabiti za prehrano svojega prebivalstva ali za izdelovanje vojnega materiala, kajti le težko da bi za oboje tega blaga imeli dovolj.

Na drugi strani pa treba omeniti, da Nemei posebno v zadnjem času naglašajo uspešnost svoje blokade Anglije, ki jo izvajajo zlasti z letali in podmornicami. Pri vsej uspešnosti te blokade pa tudi ta sama ne more izsiliti odločitve, temveč je blokada le pomožno, ne pa odločilno sredstvo.

Poročilo

o 31. dražbi kožuhovalne dne 27. in 28. januarja 1941. v Ljubljani

Kakovost krzna je bila srednja in nekaj slabša od one lanskega leta. Kljub temu, da je bilo kupcev mnogo, zanimanje ni bilo najboljše, ker je izvoz kožuhovalne v druge države otežkočen. Zato je bilo inozemskih kupcev zaradi sedanjih razmer manj kakor druga leta. Pač pa so se letos za krzno predvsem zanimali številni krznarji iz vse države. Na dražbi je bilo tudi nad 300 srebrnih in nad 100 modrih lisic domačih farm. Do večjih zaključkov pa ni prišlo, ker se lastniki farm niso mogli zediniti radi cene s kupci. Blago domačih farm je bilo že prav lepo.

Na dražbi je bila prodana skoraj vsa razpoložljiva kožuhovalna, izjemši srebrnih in modrih lisic. Znatno se je dvignila cena za divje zimske zajce, jazbece, pižmovke, da, celo za domače mačke. Dosežene cene za prvovrstno krzno so naslednje (v oklepaju so navedene cene dosežene pred letom dni na dražbi 22. januarja 1940.):

lisice	180—220 (120—180)
lisice, posebni kosi do kune zlatice	303 1400—1600 (1300—1700)
kune zlatice, posebni kosi do	1330
kune belice	750—760 (750—900)
kune belice, posebni kosi do	1060
dihurji	150—180 (110—140)
vidre	600—1000 (500—600)
zajci zimski	15 (10)
srne letne	27 (25)
srne zimske	16
jazbeci	130 (75)
mačke divje	50 (44)
pižmovke	88 (40)
veverice	14 (14)
podlasice rjave	7 (3)
podlasice bele	35 (35)

Kontrola uvoza premoga, koksa in briketov

Službene novine z dne 15. januarja so objavile naredbo o kontroli uvoza premoga, koksa in briketov iz tar. post. 169/1, 2., 3., 4. in 5. carinske tarife. Uvoz vseh teh predmetov je pod kontrolo direkcije za zunanjo trgovino. Te predmete morejo uvažati samo uvozniki, ki so zaregistrirani pri direkciji za zunanjo trgovino ali pri organih, pooblaščenih od direkcije, in sicer na podlagi potrdila direkcije. Ta dovoljenja se glase na ime in so neodsvojljiva in neprenosljiva. Vsaka zloraba teh potrdil se kaznuje. Uvozniki navedenih predmetov morajo vložiti prošnjo za registracijo direkciji za zunanjo trgovino ali na od nje pooblaščenih organov v 15 dneh. Tem prošnjam se mora priložiti: potrjen in kolkovan prepis obrtnega dovoljenja ali pooblastila, potrdilo pristojnega obveznega

strokovnega združenja o članstvu pri tem združenju. Trgovcem potrdi to potrdilo še pristojna zbornica. Prošnji se mora priložiti tudi seznam uvoženih količin blaga v zadnjih dveh letih z navedbo številke in datuma uvoznih carinskih deklaracij iz carinarnice, skoli katero se je blago uvozilo. Industrijska podjetja morajo vložiti tudi potrjen prepis komisijskega poročila pristojne oblasti o letni potrebi blaga pri 300 delovnih dneh. Po izvršeni registraciji mora uvoznik v 15 dneh po dnevu, na katerem je dobil sporočilo o izvršeni registraciji, položiti pri direkciji za zunanjo trgovino ali pri od nje pooblaščenih organih kavicijo v višini 100.000 din. Kavicija se plača v gotovini ali pa v državnih ali samoupravnih vrednostnih papirjih.

ljena na enomesečno gostovanje v Nemčiji.

Otvoritev banovinske avtomobilske šole so zahtevali na svoji letni skupščini zagrebški šoferji in avtomobilisti.

Na seji združenja špediterjev in carinskih posrednikov v Zagrebu se je konstatiralo, da trpe legalni špediterji zelo mnogo zaradi vojne in pomanjkanja pnevmatike, do čim se je istočasno silno razpaslo število ilegalnih odpremnikov.

Opozarjajo se uvozniki umetnih gnojil in modre galice, da morajo do 1. februarja vložiti prošnje za registracijo na direkcijo za zunanjo trgovino.

V Zenici se je ustanovila podružnica nemškega Kulturbunda.

Svicaarska vlada je najela dva naša parnika »Talisa« in »Vihor«, ki pripadata družbi »Grgić«, za prevoz živil.

Kmetijsko-gozdarska fakulteta je bila slovesno otvorjena v Sarajevu.

Dubrovnik in Gruzija je lani obiskalo 16.153 domačin in 2440 tujih gostov. Med zadnjimi so bili v veliki večini Nemci.

V Južni Srbiji je bilo lani zgrajenih 108 novih šolskih poslopij. Ravnateljstvo »Jugoslovenskega Lloyd« sporoča, da mora smatrati svoja parnika »Ivo Račić« in »Izglede« kot izgubljena.

Umri je nemški pravosodni minister dr. Gürtner, ki je veljal kot odlični pravnik.

Rooseveltovo odposlanec Donovan se je sestal v Grčiji z generalom Wawelom.

Grška vlada je odredila, da se ukinejo vse telefonske zveze z Bolgarsko.

Na albansko bojišče sta odpovala k svojim edincem ministra Bottal in Gorla. Oba pa bosta še naprej opravljala svojo ministrsko službo.

»Hrvatski dnevnik« je objavil več kratkih izvlečkov iz komentarjev italijanskih listov k zadnjemu sestanku Hitlerja z Mussolinijem. Tako ponatkuje tudi »Corriere della Sera« z 21. januarja, ki je pisal o nemških vojaških pripravah med drugim tudi naslednje: Nemčija se mrzlično pripravlja. Vsi kovinski delavci in specialisti so bili poklicani s fronte v tovarne. Letalci in mornarji, ki so se proslavili v bojih, so bili pozvani, da pojasnijo strokovnjakom, kakšna zboljšanja bi se morala uvesti na vojnih strojih in pripravah. Posebno važno vlogo ima pri tem dr. Porsche, konstruktor nemških ljudskih avtomobilov. Zaradi vojne se sedaj ti v njegovi tovarni v Fallerlehen več ne izdelujejo, temveč edino vojno orožje. Dr. Porsche je konferiral tudi s Hitlerjem. Gre za izdelavo letalskih motorjev, ki delujejo brez šuma. Če se izdelava teh motorjev posreči, potem propade vsa protiletalska obramba, ker ta dela predvsem z aparati, ki registrirajo šum motorjev. Posebne divizije vojske so zaposlene v posebnih vežbah v krajih, ki so za angleško letalstvo nedosegljivi. Te čete se vežbajo noč in dan. Kakšna pa bo njih naloga, o tem pravi madžarski list »Magyarország«, ki piše v svoji številki z dne 22. januarja, da se more po vsej verjetnosti pričakovati veliki invazijski pohod v Anglijo.

Tudi v Angliji računajo s skorajšnjo invazijo Nemcev v Anglijo. Mislijo, da bo invazija v februarju. Mislijo, da bo invazija malo bolj mirno. V zvezi s tem razpravljajo angleški listi tudi o vojaški sili sedanje Nemčije. Tako sodi »Manchester Guardian«, da ima Nemčija sedaj pripravljenih okoli 210

pehotnih divizij po 20.000 mož, poleg teh pa še 11 do 14 oklopnih divizij. S pomožnimi enotami se more ceniti moč nemške armade na 5 milijonov mož. Od teh 210 divizij je po mnenju angleškega lista okoli 15 do 20 divizij na Nizozemskem, 60 do 80 divizij v Franciji, 5 do 6 divizij na Norveškem, 3 do 4 na Danskem, do 60 divizij na Poljskem in ob sovjetski meji, 20 do 21 v Avstriji in Češko-Moravski ter okoli 10 divizij v Romuniji. Za vdor v Anglijo pa je ob obali Severnega morja, Rokavskega preliva in Francije pripravljeno okoli 60 elitnih divizij. Če bi Nemci poskusili invazijo v Anglijo, bi jo izvedli z vsemi sredstvi in v takšnem obsegu, kakor ga zgodovina še ni videla.

Iz Berlina poročajo, da ima Nemčija danes trikrat več letal, kakor pa jih je imela lani maja meseca, ko je začela svojo veliko ofenzivo proti zapadu.

V Angliji so bili poklicani pod orožje mladeniči v starosti od 18 do 19 let ter moške v starosti 37 do 40 let. Na vojaško službovanje se morajo prigraditi mladeniči dne 22. februarja, moške pa kasneje.

Wendell Willkie se je sestal v Londonu z generalom Sikorskim ter drugimi višjimi poljskimi oficirji.

Velika švedska tvornica strojev v Stockholmu »Swenska Maskinen« je bila od požara znatna popolnoma uničena. Škoda znaša 4 milijone švedskih kron.

Trije italijanski aeroplani so padli po poročilih turških listov na turška tla. Vsi trije aeroplani so zgoreli.

Po podatkih japonskega vojnega ministrstva je veljala dosedaj Japonsko vojna na Kitajskem 4 milijarde dolarjev.

Na zadnji seji španske vlade se je zlasti razpravljalo o pomanjkanju živil in veliki brezposelnosti, ki vlada v deželi. Po ameriških vesteh jedo ljudje v nekaterih krajih drevesno skorjo in zbirajo travo.

Vsak deveti Parižan je brezposeln, kakor poroča »Pariser Zeitung«. Vseh brezposelnih je v Parizu po trditvi tega lista nad 400 tisoč.

Japonska vlada je predložila vladi Nizozemske Indije nove zahteve. Tako zahteva dovoljenje, da se ustanove nove podružnice velikih japonskih trgovskih hiš, da dobi Japonska koncesije za ribolov in da ugodni Nizozemska Indija tudi starim japonskim zahtevam. Po vesteh iz Moskve bo Nizozemska Indija te zahteve sprejela, po vesteh iz New Yorka pa vse te zahteve kategorično odklonila.

Na seji japonskega parlamenta je neki poslanec zahteval, da se pretrga vse diplomatske zveze z Nizozemsko Indijo, zun. minister Matsuo pa je izjavil, da bo japonska vlada poskusila vsa razpoložljiva sredstva, da doseže sporazum z vlado v Bataviji, preden bi se odločila za bolj drastična sredstva.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 29. januarja objavlja: Uredbo o ustanovitvi ministrstva za oskrbo in prehrano — Naredbo o kontroli uvoza volne, kozje dlake in dlake ostalih živali, umetne volne, volnene preje in ljoke — Naredbo o prodaji pralnega mila — Naredbo o obsegu blagovne prodaje — Pravilnik o poslova-

nju centrale za kurivo — Dopolnitev navodil za zbiranje podatkov o gibanju zunanje trgovine — Odredbo glede kontrole zdravil biološkega izvora — Učni program in načrt za tečaj ministrstva za telesno vzgojo ljudstva radi izobraževanja učiteljev telesne obvezne vzgoje — Spremembo čl. 4. občnega pravilnika o voznih in prevoznih ugodnostih — Popravek v odredbi o izenačenju maksimalnih kosmatih zaslužkov v trgovini na drobno (da se glasi besedilo toč. 1. čl. 2. odredbe pravilno: »1. vseh vrst moke, otrobov in koruznega zdroba 10%, pšeničnega zdroba 15%«).

Nemška industrija poljedelskih strojev na Dunajskem pomladanskem velesejmu 1941.

Z ozirom na uradno sodelovanje državne postaje za prehrano (Reichsnährstand) na dunajskem pomladnem velesejmu 1941, ki bo od 9. do 16. marca in z ozirom na velike potrebe jugovzhodnih agrarnih držav v nemških produkcijskih sredstvih je strokovni oddelek za gradnjo poljedelskih strojev dovolil nemški industriji poljedelskih strojev razstavljati na dunajskem pomladanskem velesejmu. Vso razpoložljivo razstavno površino je že prevzela nemška industrija poljedelskih strojev.

Sejmi

3. februarja: Murska Sobota, Novo mesto, Krško, Loški potok, Lukovica, Skofja Loka, Ormož, Kalobje, Žužemberk, Gornja Radgona,
4. februarja: Metlika, Ormož, Ptuj, Dolenja Lendava;
5. februarja: Ljubljana, Celje, Ptuj, Trbovlje, Sv. Peter pod Sv. g.;
6. februarja: St. Jernej na Dol., Crnomelj, Turnišče;
7. februarja: Gorenji Logatec, Maribor;
8. februarja: Brežice, Celje, Trbovlje.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne lopusčajo odlašanja.

KNJIGOVESNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrake, journaie, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Doma in po svetu

Po izpolnitvi vlade je politično življenje v Beogradu zopet zastalo. V zadnjih dneh pa je postalo znova živahnejše. Min. predsednik Cvetković se je iz južne Srbije vrnil v Beograd. Številne konference je imel podpredsednik vlade dr. Maček. Prav tako pa tudi minister dr. Kulovec, ki se je sestal s podpredsednikom vlade dr. Mačkom, trgovskim ministrom dr. Andresom, ministrom za oskrbo in prehrano dr. Protićem, ministrom brez listnice Konstantinovičem in drugimi vodilnimi političnimi osebami.

Minister dr. Kulovec ni prevzel nobenega resornega ministrstva, da se more bolj posvetiti organizacijskemu delu, kakor piše »Slovenec«.

Kneza-namestnika Pavla je pri pogrebu grofa Csakyja zastopal žel. minister inž. Beslic.

Ratifikacija jugoslovansko-madžarskega prijateljskega pakta je bila zaradi smrti grofa Csakyja odgojena.

Dr. Fran Dolšak, načelnik VI. ljanj v pokoju, je umrl po dolgi bolezni.

Petrošniške zadrage pri podjetjih, ki zaposlujejo več ko 50 de-

lavcev, ne bodo več obvezne in se v Beogradu že pripravlja sprememba uredbe. Zopet nov dokaz, kako se po nepotrebnem ustvarjajo težave, ker se pravočasno ne zaslišijo gospodarske organizacije. (V Sloveniji se ta uredba sploh ni izvajala.)

Na predlog izvršnega odbora Jugoslovenskega je bil upokojen gen. direktor podjetja inž. Ranko Despić. Mesto gen. direktorja se baje ne bo več zasedlo, temveč bo vse njegove funkcije opravljal izvršni odbor sam.

Delniški kapital družbe Jugoslovenske bo v kratkem v vplačilo 200 milijonov din povečan. Eno tretjino te vsote bo dala Drž. hip. banka, dve tretjini pa država. Hkrati se napoveduje tudi reorganizacija podjetja.

Predlog za postavitev velikih instalacij za proizvodnjo poikoksa iz lignita namerava predložiti naši vladi madžarsko podjetje »Termoekonomija«. Podjetje bi postavilo te instalacije v svoji režiji, istočasno pa bi bilo tudi kapitalno udeleženo. Sodelovanje domačega kapitala se ne bi izključevalo.

Neka nemška skupina nam ponuja postavitev instalacij za proizvodnjo alkohola iz lesa. Predlog je stavila nemška skupina, ker se pri nas že dalj časa obetuje nezačeta proizvodnja spirita.

Beograjska opera je bila povab-

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1-2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje! Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

istega z rdečimi srci,

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

SEJEM RAJHA V LEIPZIGU

se vrši spomladi 1941. od 2. do 7. marca

60%, popusta na nemških državnih železnica
25%, popusta na jugoslovanskih državnih železnica

Nemški vizum se podeli brezplačno. Prijave naj se izvrše čimprej, najpozneje do 5. febr. 1941. pri pristojnem častnemu zastopniku

V Ljubljani: Ing. G. Tönnies, Tyrševa 33, Telefon 27-62
V Mariboru: Jos. Bezjak, Gosposka 25, Telefon 25-97
V Beogradu: Zvanični biro sajma rajha u Lajpcigu, Knez Mihajlova 33.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

je največji slovenski pupilarnovarni donarni zavod. Dovoljuje posojila na menice in vknjižbe

Za vse vloge in obveze hranilnice jamči Mestna občina Ljubljanska